

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГОЛОВИ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

від 31 жовтня 2018 року

м. Тернопіль

№ 829-од

*Про схвалення проекту
Регіонального стратегічного плану дій
з реформування системи інституційного
догляду та виховання дітей
в Тернопільській області на 2018-2026 роки*

На виконання пункту 32 Плану заходів з реалізації I етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 526-р „Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу”:

1. Схвалити проект Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки, що додається.

2. Службі у справах дітей обласної державної адміністрації подати в установленому порядку проект Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки на розгляд чергової сесії обласної ради відповідно до регламенту Тернопільської обласної ради.

3. Контроль за виконанням розпорядження доручити заступнику голови обласної державної адміністрації **БЕСПОПОВЦЕВИЙ С.Т.**

Голова обласної державної
адміністрації

С.С.БАРНА

Проект

СХВАЛЕНО

Розпорядження голови обласної
державної адміністрації

31.10.2018 № 829-од

**РЕГІОНАЛЬНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЙ
З РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ІНСТИТУЦІЙНОГО ДОГЛЯДУ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ
НА 2018-2026 РОКИ**

Вступ

Регіональний стратегічний план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки (далі - Регіональний план) розроблено на виконання Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 526-р (далі - Національна стратегія).

Регіональний план ґрунтується на положеннях Конвенції ООН про права дитини та принципах Національної стратегії.

Безпека і благополуччя кожної дитини є пріоритетом як державної, так і регіональної політики. На державні органи та органи місцевого самоврядування покладено відповідальність за забезпечення прав та інтересів дітей. Посадові особи мають розуміти, що сім'я є найкращим середовищем для виховання і розвитку дитини, збереження сім'ї для дитини є головною умовою безпеки і благополуччя дитини. В рамках реформи всі рішення щодо дитини будуть прийматися з урахуванням її потреб, інтересів, дотримуючись принципу найвищих інтересів дитини.

Основною метою Регіонального плану є послідовне втілення в області Національної стратегії з реформування діючої системи забезпечення прав дітей та формування такої системи, яка забезпечить право дитини на належні умови проживання, догляд і виховання в сім'ї або умовах максимально наближених до сімейних, доступ до якісних соціальних, освітніх, медичних послуг у громаді.

Основними завданнями Регіонального плану є:

- забезпечення в процесі реформування ефективної координації дій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, налагодження міжвідомчого співробітництва та взаємодії;
- створення ефективної системи раннього виявлення та підтримки сімей з дітьми, які перебувають в складних життєвих обставинах, з метою попередження розлучення дитини з сім'єю і попадання в заклад інституційного догляду та виховання дітей;
- створення і розвиток освітніх, медичних, соціальних, реабілітаційних послуг відповідно до потреб дітей та їх сімей, перш за все, на рівні громади;
- розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

Задля досягнення зазначеної мети та реалізації визначених завдань, з урахуванням результатів комплексного дослідження стану забезпечення прав дітей в області, Регіональний план передбачає ряд заходів, спрямованих на створення ефективних механізмів підтримки сімей з дітьми, які об'єднують фінансову, матеріальну допомогу та послуги для сприяння батькам у виконанні своїх обов'язків щодо догляду та вихованню дітей, подоланні складних життєвих обставин.

Особливу увагу приділено питанням розвитку базових медичних, освітніх, соціальних послуг, послуг раннього втручання, інклюзивного навчання, альтернативних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підвищення професійного рівня фахівців, що надають послуги дітям та сім'ям з дітьми, створенню умов для участі неурядових організацій у наданні послуг сім'ям з дітьми, а також питанням інформаційно-просвітницької діяльності, моніторингу та оцінки виконання плану.

З огляду на головні принципи реформування діючих закладів інституційного догляду та виховання дітей, здійснена їх комплексна оцінка за методологією, наданою Міністерством соціальної політики України (листи від 12.12.2017 № 24322/0/2-17/37 та від 03.05.2018 № 8426/0/2-18/37).

Для визначення найбільш ефективної форми трансформації кожного закладу, будуть створені мультидисциплінарні команди, які проведуть оцінку закладу, персоналу та оцінку потреб кожної дитини, і складуть план трансформації закладу (включаючи план використання кадрових, фінансових, матеріальних ресурсів) та індивідуальні плани влаштування для кожної дитини, що передбачає також плани розвитку послуг для дітей. При

складанні індивідуального плану дитини в першу чергу буде вирішуватися питання про реінтеграцію дитини в біологічну сім'ю.

У процесі реформування кожного закладу переважно буде розглядатися можливість створення на їх базі інших освітніх, медичних, соціальних закладів / центрів для надання послуг дітям та їх сім'ям, з урахуванням потреб громади, на території якої розташовується заклад.

Трансформація закладів буде супроводжуватися встановленням мораторію / припиненням зарахування дітей, насамперед дітей у віці до трьох років; а також мораторію на нові працевлаштування і капіталовкладення.

За результатами щорічного моніторингу та оцінки стану виконання Регіонального плану його перегляд і уточнення можуть проводитися щороку. У той же час, плановий перегляд і кореляція Регіонального плану будуть проведені в 2021, 2024 і 2026 роках.

Станом на 1 січня 2021 року планується досягти такі ключові показники ефективності реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області:

- створити умови для інклюзивного навчання у всіх опорних школах;
- зменшити кількість дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей, на 30%;
- завершити трансформацію не менше ніж 3 закладів інституційного догляду та виховання дітей з 6 запланованих;
- забезпечити послугами соціального супроводу та навичками необхідними для інтеграції в суспільство випускників закладів інституційного догляду та виховання, дітей / осіб з числа вихованців прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників з метою їх підготовки до самостійного життя;
- забезпечити дітям і сім'ям з дітьми доступ до послуг відповідно до їх потреб, не менше ніж 20% (на рівні об'єднаних територіальних громад).

Ключові показники ефективності, яких потрібно досягти в наступні періоди, будуть визначені за результатами перегляду та кореляції Регіонального плану відповідно в 2021 і 2024 роках.

Реалізація Регіонального плану буде здійснюватися на принципах державно-приватного партнерства з широким залученням до цієї роботи представників громадянського суспільства, неурядових організацій, донорів, інших зацікавлених осіб.

Для впровадження в регіоні реформи системи інституційного догляду та виховання дітей укладено угоду між Міністерством соціальної політики України та Тернопільською обласною державною адміністрацією про долучення до проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України”. Метою участі у проекті є налагодження ефективної системи соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми на рівні громади та реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в області.

З метою належного забезпечення прав дітей в області служба у справах дітей облдержадміністрації розвиває співробітництво з неурядовими організаціями, зокрема з благодійними фондами „Розвиток України”, „Зміни одне життя – Україна”, „Майбутнє сиріт”, „Партнерство „Кожній дитині”, громадськими організаціями „Одна надія” і „Братерство сиріт”, „Родина для дитини”.

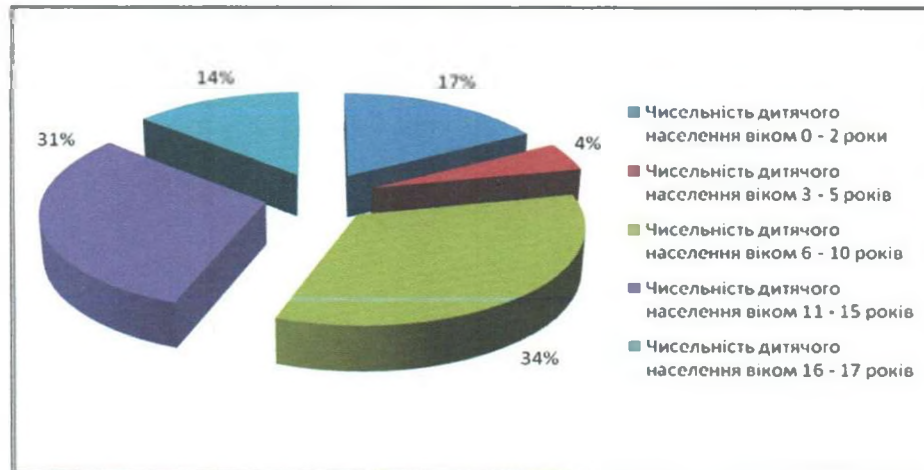
Регіональний стратегічний план реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки розроблений на основі комплексного дослідження стану забезпечення прав дітей в регіоні, проведеного в період з 1 лютого до 1 квітня 2018 року.

Оцінка стану дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах, і послуг, що надаються дітям та їхнім родинам, проведена за методологією Міністерства соціальної політики України (листи від 12.12.2017 № 24322/0/2-17/37 та від 03.05.2018 № 8426/0/2-18/37).

I. Результати оцінки становища дітей в ситуації ризику і послуг, що надаються дітям та їхнім родинам

1. Демографічна ситуація

За даними дослідження населення області становить 1068116 осіб, з них 198 048 (19%) дітей.

Переважає більшість населення – 470546 (44%) осіб проживає в міських поселеннях, решта 597 570 (56%) осіб – в сільській місцевості. Із загальної чисельності дитячого населення в містах проживає 93 617 (47%) дітей, в селах, селищах – 104 431 (53%) дітей.

Упродовж 2017 року чисельність населення області зменшилася на 6 880 осіб. Природний рух населення в 2017 році у порівнянні з минулим роком характеризувався зменшенням кількості народжених на 685 дітей та кількості померлих на 140 осіб. В області спостерігається стійка тенденція до зменшення чисельності дитячого населення. (Довідково: станом на 1 січня 2014 року в області проживало 204 523 дитини, 2015 – 303 034, 2016 – 201 562, 2017 – 199 447).

Несприятлива демографічна ситуація в області пов'язана зі зменшенням народжуваності (дві третини сімей мають лише одну дитину) та загостренням проблем сім'ї (трудова міграція, неповні сім'ї, алкогольна залежність батьків).

2. Сім'ї з дітьми

На кінець 2017 року в області налічувалося 128 272 домогосподарств, в яких проживають діти 0-17 років. З них, 11 191 (9 %) сімей виховують трьох і більше дітей та мають статус багатодітної сім'ї.

У той же час, частка сімей, в яких діти виховуються одним із батьків (батьком або матір'ю) – 7 632 сімей, становить 6 % від загальної кількості сімей з дітьми. До цієї категорії відносяться сім'ї, у яких подружжя розлучилось, а також одинокі матері, які народили дітей, не перебуваючи у шлюбі. Крім того, нерідкі випадки народження дітей неповнолітніми мамами. У 2017 році було 72 таких випадки.

За даними дослідження, на обліку соціальних служб перебуває 1 652 сім'ї з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах. Переважно це сім'ї, в яких батьки ведуть нездоровий спосіб життя, зловживають алкогольними напоями, а також не виконують належним чином свої обов'язки з виховання та догляду за дітьми.

Робота з надання допомоги кризовим сім'ям, надання їм відповідних соціальних послуг з підтримки сім'ї та інших необхідних послуг, є недостатньо скоординованою та ефективною, про що свідчить велика кількість справ про позбавлення батьківських прав та про вилучення дітей у батьків у зв'язку з загрозою для життя і здоров'я дитини.

Так, протягом 2017 року органами опіки та піклування було подано до судів 58 позовів про позбавлення батьківських прав та 25 позовів про відібрання дітей у батьків без позбавлення їх батьківських прав. Протягом року судами було винесено 141 рішення про позбавлення батьківських прав одного або обох батьків і 13 рішень про відібрання дітей у батьків без позбавлення батьківських прав.

Крім того, протягом 2017 року 30 дітей були відібрані у батьків за рішенням органів опіки та піклування у зв'язку з безпосередньою загрозою для життя і здоров'я дитини.

Також у регіоні проживає 4624 сім'ї, в яких виховуються діти з інвалідністю, та 8048 сімей, в яких обоє або один з батьків мають інвалідність, що становить відповідно 4 % і 7 % від загальної кількості сімей з дітьми. Такі сім'ї потребують не тільки матеріальної допомоги, а також і соціального супроводу сім'ї і дитини, який повинен включати всі аспекти соціальної підтримки, реабілітації, адаптації, захисту дитини та підвищення ресурсу власних можливостей батьків для догляду і виховання дитини.

Проблеми, з якими стикаються сім'ї з дітьми або батьками з інвалідністю, набагато складніші і ширші, ніж проблеми, які зумовлюють важке матеріальне становище. Тому питання соціальної підтримки сімей з дітьми потребують комплексного підходу в їх вирішенні.

3. Діти, які перебувають в складних життєвих обставинах

Протягом 2017 року на обліку в службах у справах дітей перебувало 740 дітей, які опинились в складних життєвих обставинах (без урахування дітей, влаштованих в заклади інституційного догляду та виховання дітей).

Постановка на облік дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах, є наслідком ухиляння батьків від виконання своїх обов'язків та вчинення насильства над дітьми або їх присутності. У 2017 році встановлено 20 випадків жорстокого поводження з дітьми.

Діти, які перебувають в складних життєвих обставинах, через недогляд з боку батьків, частіше за інших скоюють правопорушення або стають жертвами злочинів.

Впродовж 2017 року в області 173 дітей скоїли правопорушення різного ступеня тяжкості. Найбільш поширеними злочинами серед дітей і підлітків є крадіжки, хуліганство, нанесення тілесних ушкоджень.

Наркоманія і алкоголізм негативно впливають на здоров'я дітей, призводять до агресії, злочинності та іншої асоціальної поведінки. За даними дослідження, в області не виявлено фактів дитячої нарко- та алкозалежності. Однак, реальні масштаби проблеми вживання дітьми наркотичних речовин або алкоголю в області недостатньо досліджені, тому є потреба посилення уваги до дітей з боку батьків, вчителів, інших дорослих з метою своєчасного виявлення таких випадків та надання допомоги дітям.

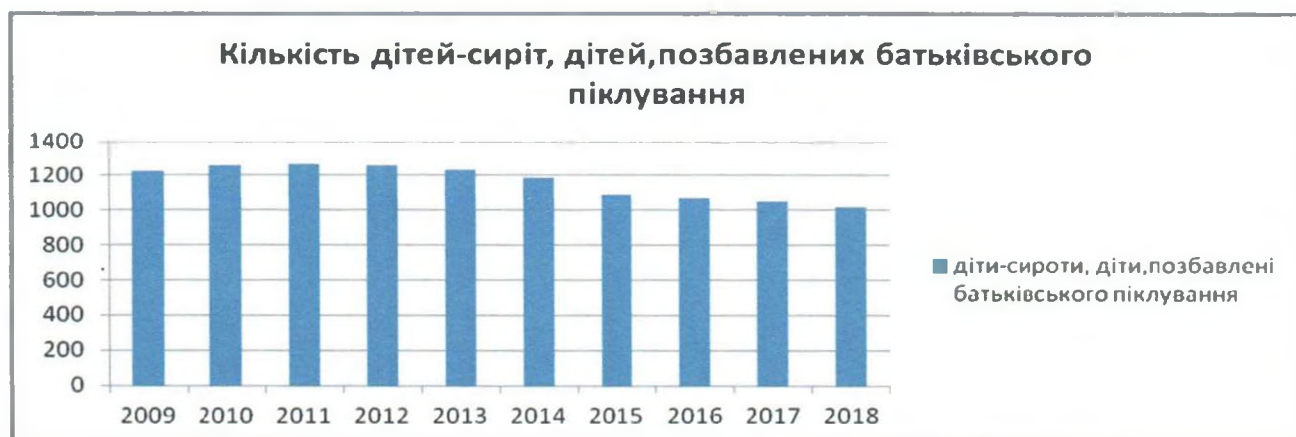
В цілому, діяльність із соціальної профілактики в сімейному і дитячому середовищі вимагає комплексних заходів, координації і спрямування дій всіх суб'єктів соціальної роботи

на раннє виявлення сімейного неблагополуччя, надання сім'ям з дітьми комплексної підтримки і допомоги в подоланні складних життєвих обставин.

4. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування

Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку в службах у справах дітей Тернопільської області на початок 2018 року становить 1019 дітей (0,5% від загальної кількості дитячого населення), з них: 256 – діти-сироти і 763 дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом останніх років в області зберігається тенденція зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Для порівняння, станом на 1 січня 2018 року на обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перебувало 1 019 таких дітей, у 2017 році їх кількість складала 1 051 дитина, у 2016 році – 1 071 дитина, 2015 році – 1 091, 2014 році – 1 189, 2013 році – 1 231, 2012 році – 1 255, 2011 році – 1 262, 2010 році – 1 261, 2009 році – 1 223.

Із загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 91% виховуються в сім'ях (опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу). Найбільш поширеною формою виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в області є опіка та піклування.

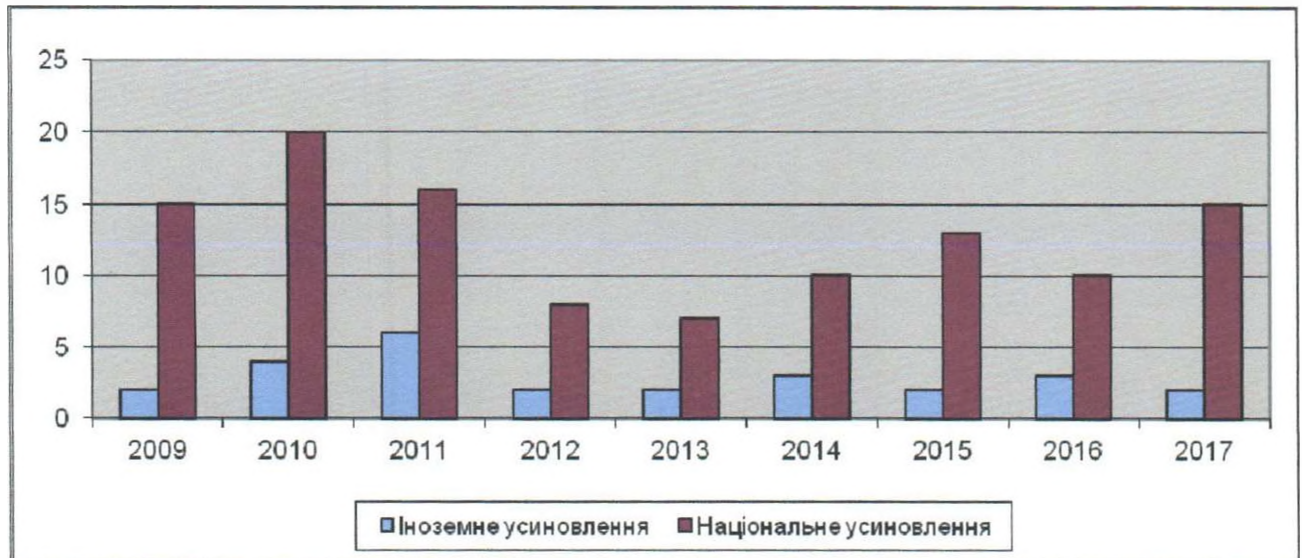
У 512 сім'ях опікунів, піклувальників виховується 707 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що становить 71,8% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.01.2018 року, в області функціонувало 9 дитячих будинків сімейного типу, 120 прийомних сімей, в яких виховувалися 250 дітей-сиріт та дітей, позбавлених

батьківського піклування, що становить 21,6% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Мережа патронатних сімей в області не розвивається. З матеріалів дослідження випливає, що в області не виявлено бажаючих створити патронатну сім'ю.

Впродовж 2017 року було усиновлено 17 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них 15 - громадянами України та 2 дітей іноземними громадянами. Показники усиновлення дітей громадянами України на рівні попередніх років.

Незважаючи на те, що в регіоні перевага надається сімейним формам виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 67 дітей цієї категорії, які можуть бути усиновлені або влаштовані до сімейних форм виховання, виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей. Більшість з них є дітьми у віці старше 10 років або мають складні вади здоров'я і порушення розвитку, що ускладнює можливість їх усиновлення.

На обліку в службах у справах дітей області перебуває 49 сімей, які бажають усиновити дитину, та 2 сім'ї, які виявили намір створити дитячий будинок сімейного типу.

Дана ситуація вимагає змін, перш за все шляхом активізації роботи з населенням щодо популяризації сімейних форм догляду та виховання дітей, які з певних причин не можуть жити з біологічними батьками.

5. Діти з порушеннями розвитку

Діти з порушеннями розвитку та інвалідністю є в кожному районі, місті, об'єднаній територіальній громаді. На кінець 2017 року в області проживало 4058 дітей з інвалідністю, що становить 2 % від загальної кількості дитячого населення. З них 579 дітей мають інвалідність підгрупи "А".

До порушень розвитку, які найчастіше стають причиною влаштування дітей в заклади інституційного догляду та виховання, можна віднести порушення опорно-рухового апарату, зору, слуху, мови, інтелектуального розвитку, затримки психічного розвитку та інше.

Типи порушення розвитку	Вік дитини				Усього дітей
	0-2 роки	3-5 років	6-15 років	16-17 років	
Порушення опорно-рухового апарату	136	604	3189	1594	5523
Порушення зору	72	624	3912	1332	5940
Порушення слуху	18	74	299	71	462
Порушення мови	134	690	727	166	1717
Порушення інтелектуального розвитку	6	64	473	219	762
Синдром Дауна та інші генетичні	35	58	142	32	267

захворювання					
Затримка психічного розвитку	7	89	554	231	881
Порушення аутичного спектру	0	17	116	5	138

У кожній віковій категорії є діти зі складними, комплексними порушеннями розвитку та обмеженнями можливостей, викликаними однією або декількома причинами. Із 7 164 дітей, що мають комплексні порушення розвитку, 1% складають діти у віці 0-2 роки, 3,8% – діти у віці 3-5 років, 69,8% – діти у віці 6-15 років, 25,3% – діти у віці 16-17 років.

Такі діти потребують комплексної реабілітаційної, психолого-педагогічної підтримки і соціальної допомоги. Допомоги, підтримки та послуг також потребують їх батьки. Але в даний час в області немає розвиненої мережі центрів денного догляду, реабілітаційних центрів, оздоровчих та інших закладів для дітей зі складними, комплексними порушеннями розвитку, зокрема, як і в цілому по країні, в області відсутні такі послуги як особистий (персональний) асистент, послуга перепочинку, мобільні реабілітаційні бригади, послуга раннього втручання і таке інше. Для таких дітей, також, не створені умови для здобуття дошкільної, середньої та позашкільної освіти.

6. Послуги для дітей і сімей з дітьми

Освітні послуги

За статистичними даними в області проживає 66 856 дітей віком до 6 років, з них 37 937 дітей віком від 3 до 6 років.

У Тернопільській області функціонують 512 дошкільних закладів, де здобувають освіту 30 201 дитина. З них станом на січень 2018 року нараховується 2 656 дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі 506 дітей з інвалідністю.

Слід зазначити, що дошкільні заклади переповнені, оскільки їх планова ємність становить 27 770 місць, а відвідують заклади 30 201 дитина. Тому постає нагальна потреба у розвитку послуг дошкільної освіти та відкритті нових закладів.

Протилежна ситуація у сфері загальної освіти. Зокрема, у 728-ми загальноосвітніх навчальних закладах області, що розраховані на 188 453 дитини, навчаються лише 103 453 дитини і ще 586 дітей проходять навчання індивідуально. Таким чином, загальноосвітні навчальні заклади заповнені на 55%, що говорить про необхідність продовження оптимізації мережі закладів системи освіти. Зокрема, може бути розглянуто питання про створення дошкільних навчальних закладів використовуючи ресурси шкіл.

Із загальної кількості дітей, які мають право на здобуття загальної освіти, 4 219 – це діти з особливими освітніми потребами, з них 1 773 – з обмеженнями можливостей.

Інклюзивні класи для дітей з особливими освітніми потребами створені в 20 адміністративно-територіальних одиницях Тернопільської області.

Для забезпечення в області рівного доступу до якісної освіти 9 922 учні потребують організованого підвезення. Регулярним підвезенням забезпечено 9 390 учнів, із них 7 387 – шкільними і 1 584 – рейсовими автобусами.

Медичні послуги

У Тернопільській області функціонують Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня, яка надає високоспеціалізовану медичну допомогу дітям, два обласних спеціалізованих заклади, дві лікарні реабілітації, у складі яких є дитячі відділення. Крім того, санаторно-курортну допомогу надають три обласні дитячі спеціалізовані санаторії.

Лікувально-профілактичну допомогу населенню області надає широка мережа закладів охорони здоров'я. Упорядкування мережі та ліжкових потужностей лікарень в області відбувалося за рахунок реорганізації малопотужних, економічно нерентабельних закладів (районні та дільничні лікарні).

В області функціонує 144 заклади охорони здоров'я системи Міністерства охорони здоров'я України, з них: 32 обласних заклади, 15 центральних районних лікарень, 14 районних лікарень, 3 сільські дільничні лікарні, 4 міські лікарні, 26 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 8 амбулаторій загальної практики сімейної медицини,

34 фельдшерсько-акушерські та фельдшерські пункти, 5 стоматполіклінік, Скала-Подільська поліклініка, Озернянська однопрофільна лікарня відновного лікування, Тернопільський міський лікувально-діагностичний центр.

У зв'язку з відсутністю в регіоні (як і в державі в цілому) системи послуг раннього втручання, якісне та доступне педіатричне спостереження має важливе значення для раннього виявлення порушень розвитку в дітей та подальшого медичного та соціального супроводу таких випадків.

Соціальні та реабілітаційні послуги

Мережа соціальних та реабілітаційних послуг складається із закладів інституційного догляду та виховання дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, комунальних та приватних установ.

У цілому в мережі надання послуг пропускна потужність центрів перевищує середньомісячну кількість одержувачів послуг, що пов'язано з нестачею персоналу. Незабезпеченість потреби складає 34 фахівці. Зокрема, у центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді незабезпечена потреба в 23 фахівцях з соціальної роботи, 19 практичних психологів, 21 соціального педагога.

З результатів дослідження випливає, що в регіоні практично відсутня послуга проживання з підтримкою, тому дітям і молоді зі складними вадами розвитку відповідні послуги надаються виключно в інституційній системі.

В регіоні відсутні соціальні послуги сімейної підтримки, а також альтернативні послуги сімейного типу. Мало розвинені послуги підтримки дітей з обмеженими можливостями, зокрема для дітей з інвалідністю.

Результати аналізу, які відображають відсутність соціальних послуг та недостатнє кадрове забезпечення цієї сфери, є підтвердженням необхідності розвитку системи послуг для дітей та сімей з дітьми і розробки стратегії їх кадрового забезпечення.

7. Кадрове забезпечення послуг

Станом на 01.01.2018 року діяльність із захисту прав і законних інтересів дітей в області здійснюють 23 служби у справах дітей, із них 1 – обласна, 17 – районних, 4 – міських та 1 – об'єднаної територіальної громади, у яких згідно зі штатним розкладом повинно працювати 116 фахівців. Однак фактично працює лише 97 фахівців. У 19 громадах обов'язки щодо захисту прав дітей покладено на спеціаліста.

Відповідно до вимог чинного законодавства загальна чисельність працівників служб у справах дітей області має складати 151 фахівець (47 працівників у містах та 104 - на селі). Відповідно до потреби складає 76,8 %

Фактично у більшості об'єднаних територіальних громад не створено системи соціально-правового захисту дітей. Цю функцію надалі забезпечують районні служби у справах дітей. Водночас в умовах фінансової децентралізації можливості районних бюджетів зменшуються, а використання коштів на здійснення заходів в об'єднаних територіальних громадах обмежене. З огляду на децентралізацію, яка передбачає збільшення повноважень органів місцевого самоврядування, в тому числі щодо захисту прав дітей та надання послуг для них і їх сімей, дуже важливо, щоб в ОТГ розпочався процес створення служб у справах дітей.

У зв'язку з тим, що на сьогоднішній день у сфері надання соціальних послуг у переважній більшості адміністративно-територіальних одиниць єдиним суб'єктом надання таких послуг є обласний і районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, які утримуються за рахунок бюджетів, зусилля громад слід також зосередити на створенні цих послуг на місцях та їх кадровому забезпеченні.

Посада	Потреба в цілому	Фактично працюють	Незабезпеченість потреби
Кадрове забезпечення центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	127	93	34

Спеціаліст із соціальної роботи	63	40	23
Практичний психолог	21	2	19
Соціальний педагог	21	0	21

У цілому в області простежується недостатність кадрового забезпечення в сфері соціального захисту дітей.

Беручи до уваги процеси децентралізації, ОТГ мають створювати і розвивати мережу послуг для дітей і сімей відповідно до потреб, використовуючи кадрові та матеріальні ресурси діючих нині районних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Загалом у регіоні є достатня кількість вихователів, однак існує гостра потреба в помічниках вихователів (працює 1361 при потребі 1391), а також спеціалізованих кадрах враховуючи необхідність розвитку послуги інклюзивної освіти.

Аналогічна ситуація простежується і в загальній освіті – є достатня кількість учителів-предметників, соціальних педагогів, психологів, але в цілому в регіоні є потреба в логопедах (працює 135 при потребі 200) та спеціалізованих кадрах, які забезпечуватимуть право на освіту дітей з особливими освітніми потребами.

Таким чином, можна констатувати, що існує гостра потреба в державному замовленні на початкову підготовку і перепідготовку кадрів. При цьому потрібно враховувати не тільки сьгоднішні вакансії, але і перспективи розвитку сфери послуг щодо потреб, які забезпечать попередження потрапляння дітей в інституції, а також подальшу реінтеграцію тих дітей, які зараз там перебувають.

8. Система інституційного догляду та виховання дітей

Мережа закладів

Система інституційного догляду дітей у Тернопільській області представлена 19 закладами, з яких 15 відносяться до системи освіти, 1 – до системи охорони здоров'я, 2 – до системи соціального захисту, 1 заклад підпорядковується службі у справах дітей облдержадміністрації.

Засновником 16-ти закладів є Тернопільська обласна рада, по одному закладу засновано Тернопільською облдержадміністрацією, Кременецькою районною та Чортківською міською радами.

Заклади системи освіти

	Спеціальні школи-інтернати	Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Тернопільська спеціальна загально-освітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради	I-III	Для дітей зі зниженим слухом	136

Загальноосвітні школи-інтернати		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Бережанська обласна комунальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів з поглибленим вивченням трудового навчання	I-III	заклад з поглибленим вивченням трудового навчання для дітей, які потребують соціальної допомоги	150
2.	Волинський ліцей імені Нестора Літописця Кременецької районної ради (колишня назва Кременецька загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів)	I-II	для дітей, які потребують соціальної допомоги	105
3.	Чортківська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Чортківської міської ради	I-II	для дітей, які потребують соціальної допомоги	391
Навчально-реабілітаційні центри		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Обласний заклад освіти "Заліщицький обласний багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр"	I-II	для дітей з особливими освітніми потребами	117
2.	Заклад освіти I-III ступенів "Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр"	I-III	для дітей з особливими освітніми потребами	141
3.	Теребовлянський навчально-реабілітаційний центр Тернопільської обласної ради	I-III	для дітей з особливими освітніми потребами	146
Санаторні школи-інтернати		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Гримайлівська санаторна загально-освітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради	I-III	для дітей із захворюваннями органів травлення	139
2.	Збаразька санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради	I-III	для дітей з малими і затухаючими формами туберкульозу	180
3.	Струсівська санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради	I-III	для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	163
Навчально-виховні комплекси		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Новосільський обласний спеціальний навчально-виховний комплекс	I-III	для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку	118
2.	Теребовлянський навчально-виховний комплекс Тернопільської обласної ради	I-III	для глухих дітей та дітей з тяжкими порушеннями мовлення	439
Колегіуми-інтернати		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Комунальний заклад Тернопільської обласної ради "Колегіум-інтернат "Знамення" з поглибленим вивченням	II-III	заклад з поглибленим вивченням предметів духовно-	42

	предметів духовно-просвітницького спрямування у с. Зарваниця Тербовлянського району”		просвітницького спрямування	
Ліцей-інтернати з посиленою військово-фізичною підготовкою		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Коропецький обласний ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою	II-III	заклад з посиленою військово-фізичною підготовкою	206
Дитячі будинки		Ступінь	Спеціалізація	Кіль-ть дітей
1.	Тернопільський обласний комунальний дитячий будинок для дітей шкільного віку	-	заклад для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	12

До закладів системи освіти відносяться:

- спеціальні школи-інтернати (1 заклад);
- загальноосвітні школи-інтернати (3 заклади);
- навчально-реабілітаційні центри (3 заклади);
- санаторна школа-інтернат (3 заклади);
- навчально-виховні комплекси (2 заклади);
- колегіум-інтернат (1 заклад);
- ліцей-інтернати з посиленою військово-фізичною підготовкою (1 заклад);
- дитячі будинки (1 заклад).

Спеціальна школа-інтернат є закладом загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху.

В області працюють 2 навчально-виховні комплекси та 3 навчально-реабілітаційні центри, в яких навчаються діти з особливими освітніми потребами, зумовленими складними вадами розвитку.

У трьох загальноосвітніх школах-інтернатах навчаються діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, які потребують соціальної допомоги, та діти, які відвідують заклад як загальноосвітню школу. До категорії дітей, які потребують соціальної допомоги, належать діти, які зараховані в заклади за заявами їх батьків у зв'язку з важким матеріальним становищем сім'ї, режимом роботи або хворобою батьків, а також діти з сімей, в яких батьки ухиляються від виконання своїх батьківських обов'язків.

На території області функціонують два навчально-виховні комплекси – заклади, що забезпечують реалізацію права дітей на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти. Один із зазначених закладів є спеціалізованим і працює з дітьми, які потребують корекції фізичного та / або розумового розвитку, інший - для глухих дітей та дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

В місті Тернополі розташований будинок дитини для дітей шкільного віку. Вихованці проживають та харчуються у закладі, а навчаються в розташованих поблизу загальноосвітніх школах та позашкільних навчальних закладах.

На території області діє ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою.

В області також функціонує три санаторні школи-інтернати для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи, органів травлення та органів дихання.

Заклади системи соціального захисту

Дитячі будинки-інтернати		Профіль	Спеціалізація	Кількість дітей
1.	Установа Тернопільської обласної	II	для дітей (хлопчиків)	16

	ради "Мельнице-Подільський обласний комунальний дитячий будинок-інтернат"		з психо-фізичними порушеннями	
2.	Петриківський обласний дитячий будинок-інтернат	II	для дітей (дівчат) з психо-фізичними порушеннями	16

Будинки-інтернати системи соціального захисту є соціально-медициними установами для постійного проживання дітей віком від 4 до 18 років зі складними порушеннями фізичного та психічного здоров'я. Ці установи також мають у своєму складі молодіжні відділення для осіб віком від 18 до 35 років.

Таким чином, в установі одночасно перебувають діти і дорослі особи, що ускладнює догляд за дітьми. Діти, влаштовані в таких установах, як правило, живуть у них і після досягнення повноліття, до досягнення віку 35 років. У будинках-інтернатах вихованці діляться по статі, окремо функціонують установи для хлопчиків і для дівчат.

Заклад системи охорони здоров'я

Будинок дитини		Спеціалізація	Кількість дітей
1.	Тернопільський обласний спеціалізований будинок дитини"	для тимчасового влаштування дітей, які потребують соціальної допомоги; для медико-соціального захисту дітей-сиріт, дітей, які залишились без піклування батьків; дітей з вадами фізичного та розумового розвитку.	33

Фактично, в будинку дитини діти можуть перебувати від народження до 6-х років. Діти перебувають у закладі через проблеми здоров'я, несприятливі соціально-побутові умови в родині, відмову від них батьків, а також в разі сирітства або позбавлення батьків батьківських прав. Як відомо, знаходження в установах інституційного догляду дітей раннього віку вкрай несприятливо відбивається на їх розвитку. Тому, відповідно до положень Національної стратегії, ці установи першими підлягають трансформації.

Заклад служби у справах дітей

Центри реабілітації дітей		Спеціалізація	Кількість дітей
1.	Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей облдержадміністрації	для дітей, які потребують соціального захисту та психологічної реабілітації	25

У центрі соціально-психологічної реабілітації дітей можуть перебувати діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які опинилися в складних життєвих обставинах у віці від 3 до 18 років. За законодавством України, такий центр може бути денним або мати денне і стаціонарне відділення. Центр може надавати послуги тривалого стаціонарного (до 9 місяців) та денного (до року) перебування дітей. Вихованці центру, які досягли шкільного віку, навчаються в загальноосвітній школі за місцем його розташування. У той же час, діти дошкільного віку не відвідують дитячих садків.

Заклад міг би мати набагато менше вихованців у разі існування послуги з раннього виявлення і втручання, послуги з підтримки сім'ї, а також послуги патронатного виховання. В умовах децентралізації необхідно послуги максимально наблизити до людей, тому найкраще розвивати ці послуги у громадах.

Територіально заклади інституційного догляду та виховання розташовані в області нерівномірно. У місті Тернополі знаходяться 5 закладів, в інших містах їх розташовано 6, в сільській місцевості - 8.

Загальна проектна потужність всіх закладів становить 3 804 місць. Планова потужність розрахована на 3 502 місця, що дорівнює 92% від проектних можливостей закладів. У той же час фактична кількість дітей, які перебувають у закладах на час проведення дослідження, склала – 2 759 осіб або 78,8% від планової потужності і 72,5% від проектної потужності.

Дані показники свідчать про нерациональне використання приміщень і коштів на їх утримання.

9. Діти в закладах інституційного догляду

У 19 закладах інституційного догляду виховується 2 575 дітей, із них:

- в закладах системи освіти – 2 485 або 96,5% від загальної кількості дітей в інтернатах;
- в закладах системи охорони здоров'я – 33 (1,3%);
- в закладах системи соціального захисту – 32 (1,2%);
- в закладах служб у справах дітей – 25 (1%).

10. Розподіл дітей за віком

3 275 осіб, що знаходяться в закладах інституційного догляду, вихованці віком:

0-2 роки – 16 дітей або 0,6% від загальної кількості;

3-5 років – 176 дітей або 6,4%;

6-10 років – 915 дітей або 33,2%;

11-15 років – 1069 дітей або 38,6%;

16-17 років – 399 дітей або 14,5%;

старше 18 років – 184 особи або 6,7%.

станом на 1 січня 2018 року

Тип закладу	0-2 роки	3-5 років	6-10 років	11-15 років	16-17 років	18 років і старше
Спеціальна школа-інтернат	0	0	70	55	11	13
Загальноосвітня школа-інтернат	0	10	298	295	43	3
Навчально-реабілітаційний центр	2	58	160	142	42	24
Санаторна школа-інтернат	0	49	166	234	33	1

Навчально-виховні комплекси	0	34	208	256	59	0
Колегіум-інтернат	0	0	0	21	21	0
Ліцей-інтернат	0	0	0	39	167	2
Дитячий будинок для дітей шкільного віку	0	0	4	4	4	0
Будинок дитини	14	18	1	0	0	0
Дитячі будинки (соціального захисту)	0	0	0	14	18	136
Центр соціально-психологічної реабілітації	0	7	8	9	1	0
Всього	16	176	915	1 069	399	184

В інституційних закладах виховуються 16 дітей у віці до 3-х років. Для дітей цього віку необхідно в першу чергу створити послуги патронатного виховання для реінтеграції в сім'ю, а також припинити подальше направлення дітей молодшого віку дітей в інституції. 399 дітей у віці старше 16 років у найближчі два роки закінчать навчання і покинуть заклади. 18 дітей, які проживають в будинках-інтернатах, і надалі залишаться в них. Це можна змінити, якщо своєчасно розвинути послугу проживання з підтримкою.

Найбільшу категорію вихованців закладів складають діти шкільного віку від 6-ти до 16-ти років (1 984). Цей факт також необхідно брати до уваги при плануванні розвитку послуг для дітей (зокрема послуги інклюзивної освіти), а також послуг з підтримки сім'ї.

11. Групи братів і сестер

В інтернатних закладах області виховуються 779 рідних братів і сестер, які складають 336 родинних груп дітей. Родинні групи дітей навчаються у всіх типах закладів, зокрема найбільше їх виховується в санаторних школах-інтернатах – 210 дітей з 85 споріднених груп, у загальноосвітніх школах-інтернатах – 152 дітей з 67 споріднених груп, в навчально-виховних комплексах – 110 дітей з 140 сімейних груп та в навчально-реабілітаційних центрах 108 дітей з 46 сімейних груп.

Діти, в тому числі із родинних груп, які виховуються в загальноосвітніх школах-інтернатах, не мають серйозних порушень здоров'я. Причиною їх перебування в інтернаті є складні життєві обставини сім'ї, а також відсутність достатньої кількості послуг з підтримки сім'ї, що і призвело до розлучення дітей з батьками.

12. Статус дитини

В інтернатних закладах Тернопільської області навчаються 140 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них 63 (45%) дітей мають правові підстави для усиновлення, 77 (55%) дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, мають опікуна або піклувальника, мають прийомних батьків або батьків-вихователів, але навчаються і виховуються в інституційних закладах. Відносно частини з цих дітей може мати

місце подвійне фінансування: на утримання дитини в закладі та виплати опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям. Проте значна частина цих дітей (54) навчаються в інтернатах, як загальноосвітніх навчальних закладах.

Решта 2430 (94,4%) вихованців закладів мають батьків.

13. Причини влаштування дітей в установи

Причини влаштування дітей в заклади інституційного догляду можна розділити на медичні, освітні та соціальні.

В цілому за станом здоров'я до закладів влаштовано 482 дитини.

З соціальних причин в заклади влаштовано 748 дітей. До соціальних причин відноситься наявність у дитини статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, а також складні життєві обставини сім'ї (бідність, ухилення батьків від виконання батьківських обов'язків, сезонний або позмінний режим роботи і т.д.).

У спецшколах знаходяться 1097 дітей зі спеціальними освітніми потребами. Таким чином, причиною їх перебування в закладах є відсутність достатньо розвиненої системи інклюзивної освіти на місцях.

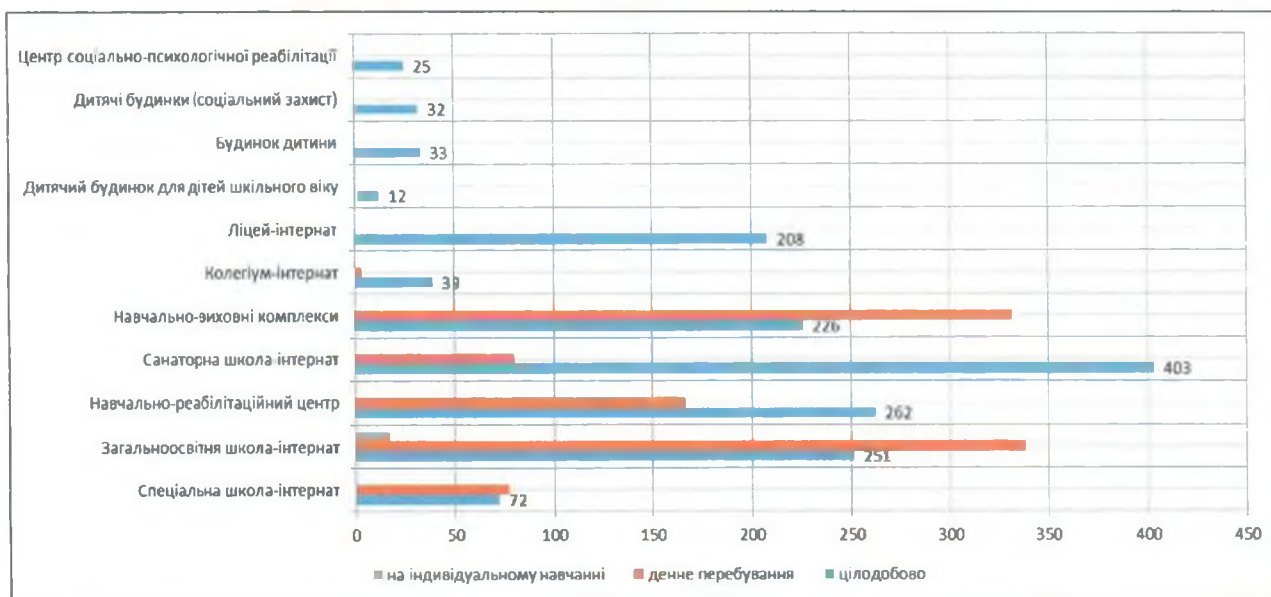
Спеціалізована освіта розвивається на базі колегіуму-інтернату "Знамення" з поглибленим вивченням предметів духовно-просвітницького спрямування та Коропецького обласного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою. Загалом у закладах навчається 248 дітей.

14. Форми і тривалість перебування дітей у закладах

В інтернатних закладах існують три форми перебування дітей: цілодобове, денне та індивідуальне навчання.

Із загальної кількості дітей, які перебувають в інтернатних закладах, 1563 (60,7%) знаходяться в закладах цілодобово, 995 (38,6%) – тільки в денний час і 17 дітей (0,7%) знаходяться на індивідуальному навчанні і проживають вдома.

Слід також зазначити, що діти, які перебувають в інтернатах цілодобово, утримуються в закладах за рахунок місцевого (обласного, районного або міського) бюджету. Дана обставина для батьків є вагомою причиною направлення дітей до інтернатів.

В інтернатних закладах області менше одного року перебуває 345 дітей, до 3 років – 850 дітей, до 6 років – 803 дитини, до 9 років – 509 дітей і понад 10 років – 68 дітей.

Тривалість перебування в закладах	Кількість дітей
до 1 року	345
1-3 роки	850
4-6 років	803
7-9 років	509
більше 10 років	63

В цілому 31% дітей знаходяться в закладах понад три роки.

У найбільш скрутному становищі перебувають діти, які перебувають в закладах більше 7 років (20%), тому що тривале перебування дітей у закладах негативно позначається на їх фізичному і психологічному розвитку, призводить до порушення уподобань дитини та сім'ї та ізоляції дітей від суспільства.

Серед вихованців закладів 94,3% дітей мають батьків. Це свідчить про те, що робота спрямована на реінтеграцію дитини в сім'ю проводиться недостатньо.

15. Стан здоров'я дітей

У майже всіх закладах інституційного догляду, за винятком колегіуму-інтернату та ліцею-інтернату, є діти з проблемами здоров'я.

Закономірно, що в спеціальних та санаторних школах-інтернатах навчаються діти з певними нозологіями відповідно до спеціалізації закладу.

За даними дослідження, найбільшу частину становлять діти з порушенням мовлення – 541, з порушенням опорно-рухового апарату – 455 і з порушенням зору – 450.

Види порушень здоров'я	Кількість дітей
Порушення опорно-рухового апарату	455
Порушення зору	450
Порушення слуху	132
Порушення мовлення	541
Затримка психічного розвитку	255
Порушення інтелектуального розвитку	307
Аутизм	23
Синдром Дауна	27
Серцево-судинні захворювання	259
Захворювання органів дихання	192
Захворювання органів травлення	313
Малі та неактивні форми туберкульозу	180

Багато дітей мають комплексні порушення. Крім того, серед дітей, які перебувають в закладах, 777 (або 30,2%) дітей мають інвалідність.

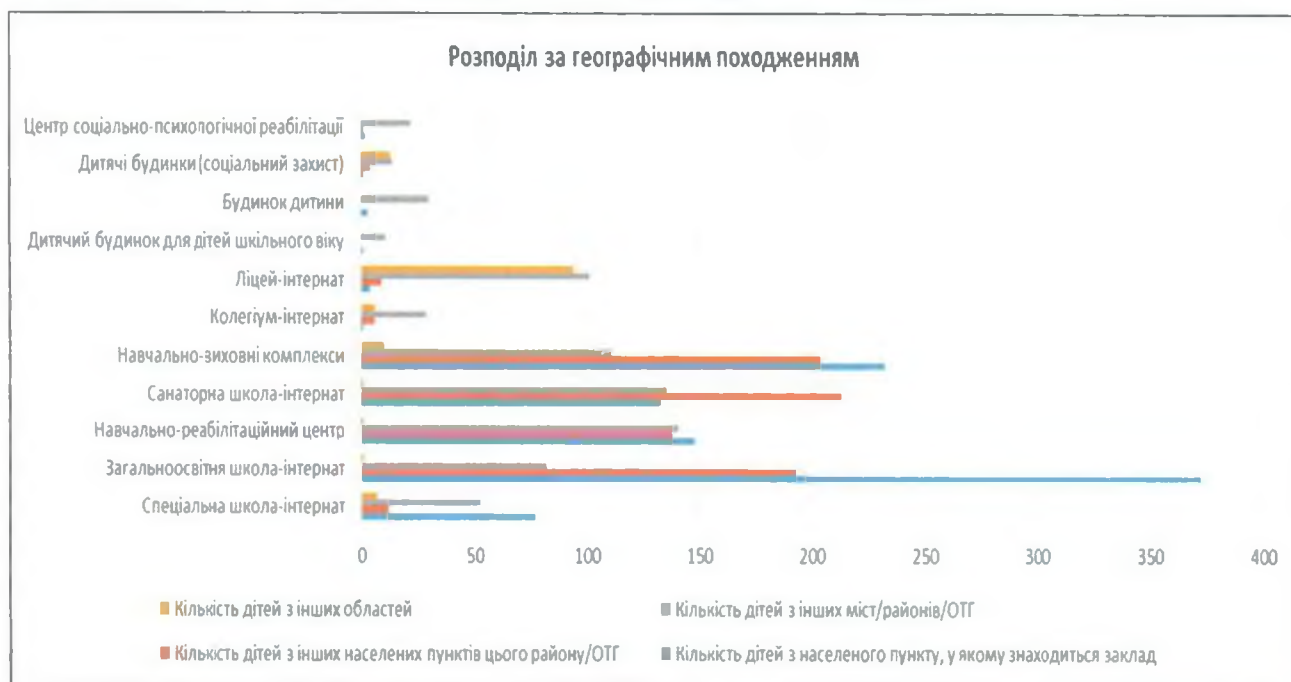
Із 723 закладів загальної середньої освіти області 549 архітектурно доступні для дітей з особливими освітніми потребами до I поверху (75,9 %), а 2 заклади загальної середньої освіти архітектурно доступні до II поверху. Вони обладнані спеціальними засобами, які забезпечують доступність закладів для дітей з особливими освітніми потребами - це кнопки виклику (47), пандуси (260), ліфти (1), підйомники (1), спеціально обладнані туалетні кімнати (11).

16. Розподіл дітей за географічним походженням

Кожна третя дитина (37%), яка навчається в інтернаті, походить з населеного пункту, де розташований заклад. З них діти в загальноосвітніх школах-інтернатах – 57,7% від

загальної кількості учнів закладу, навчально-виховних комплексах – 41,7%, спеціальних школах-інтернатах – 18,3%, санаторних школах-інтернатах – 13,6%.

Від загальної чисельності дітей, які виховуються в інтернатах 37 % походять з населеного пункту, в якому розташований заклад.

Ще 30% дітей прибули з інших населених пунктів того ж району.

Таким чином, 67% вихованців інституційних закладів складають діти, які проживають в межах району, де розташований заклад.

В інтернатах Тернопільської області навчається 133 дитини, які прибули з інших областей України. Найбільше з них - 94 дитини (70,7 %) навчається в Коропецькому обласному ліцей-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою, ще 7 – в Тернопільській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті для дітей вадами слуху, 13 – в будинках дитини соціального захисту та 10 – в навчально-реабілітаційних центрах.

17. Кадрове забезпечення закладів

У 19-х закладах інституційного догляду, що функціонують в Тернопільській області, передбачено 1786 штатних одиниць, з них зайняті основними працівниками – 1 720, сумісниками – 66.

Кількість фактично працюючого персоналу за станом на 01.01.2018 року становить 1 786 осіб, серед яких:

адміністративний персонал складає 6,4% або 115 осіб;
технічний (допоміжний) персонал – 36,6% або 653 особи;
педагогічний і медичний персонал – 57% або 1018 осіб.

Забезпечення закладів спеціалізованими кадрами низька. В цілому працює 37 фахівців – це лише 2,1% від загальної кількості фактично працюючого персоналу, з них соціальні працівники – 12, психологи – 17, логопеди – 18.

Розподіл спеціалізованого персоналу за типами закладів не рівномірний.

Персонал закладів представлений різними віковими категоріями.

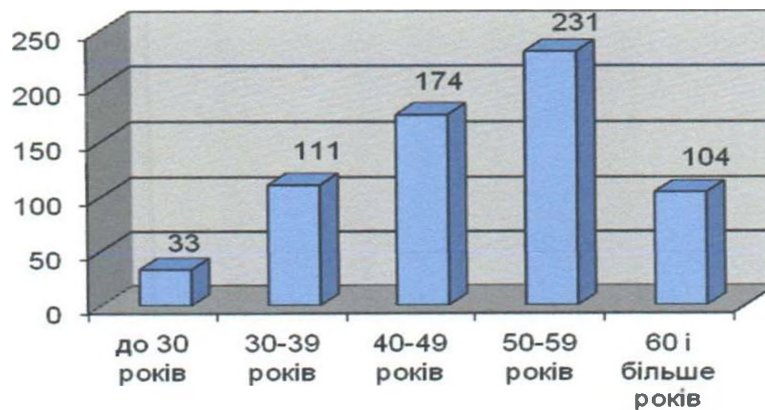
Середній вік адміністративного персоналу складає 50-59 років, технічного персоналу – 50-59 років, педагогічного персоналу – 40-49 років, медичного персоналу – 40-49 років.

Загальна кількість осіб у віці від 50 років і старше – 720 осіб, що становить 40% від усіх працівників закладів.

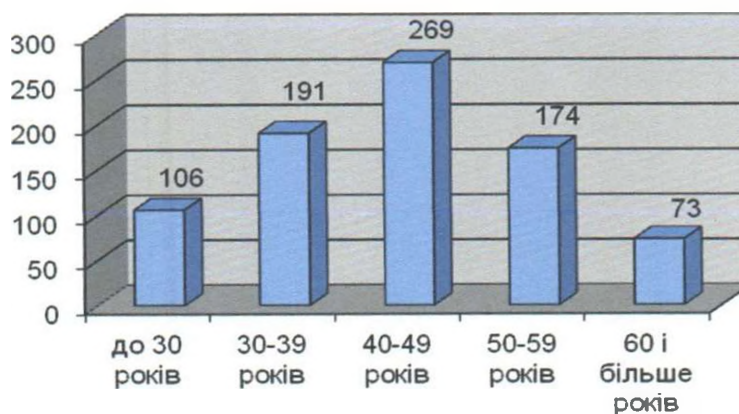
Кількість працівників, які вийшли на пенсію, але продовжують працювати в закладах

складає 302 особи, що становить 16,9% від числа всього персоналу. Найбільша їх частка представлена технічним (43%), і педагогічним персоналом (33,1%), медичний – 14,2% і адміністративний – 9,6%.

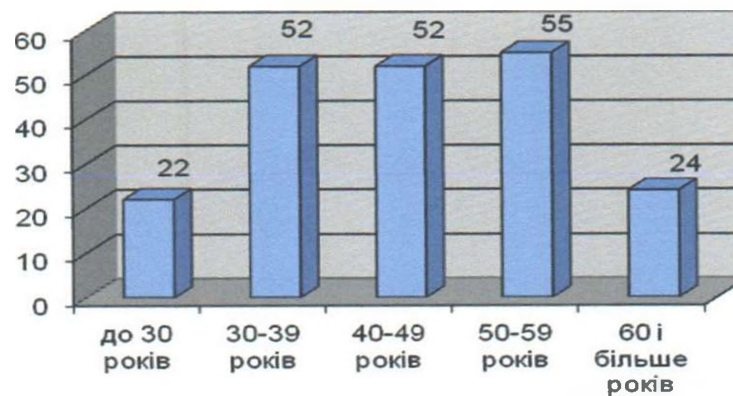
Розподіл технічного персоналу закладів за віком

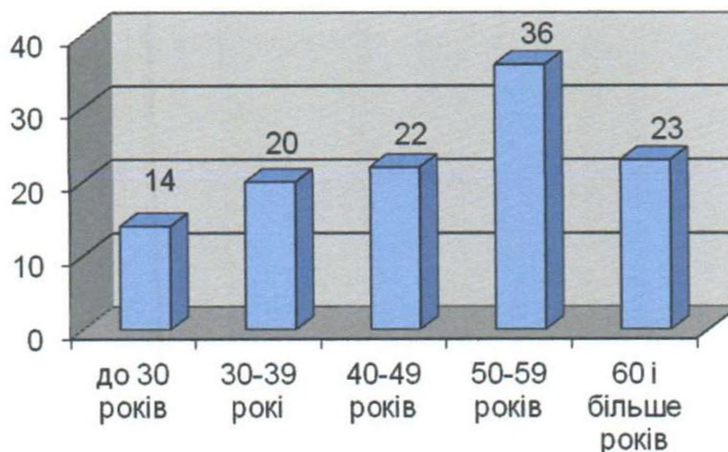
Розподіл педагогічного персоналу закладів за віком

Розподіл медичного персоналу закладів за віком

Розподіл адміністративного персоналу закладів за віком

Розподіл співробітників пенсійного віку за типами закладів

Типи інтернатів	Кількість закладів	Загальна кількість працівників	З них пенсіонери	%
Спеціальна школа-інтернат	1	125	22	17,6
Загальноосвітні школи-інтернати	3	304	57	18,8
Навчально-реабілітаційні центри	3	239	53	22,2
Санаторні школи-інтернати	3	313	50	16
Навчально-виховні комплекси	2	249	36	14,5
Колегіум-інтернат	1	25	0	0
Ліцей-інтернат	1	101	8	7,9
Дитячий будинок для дітей шкільного віку	1	17	6	35,3
Будинок дитини	1	93	13	14
Дитячі будинки (соціального захист)	2	187	44	23,5
Центр соціально-психологічної реабілітації	1	20	5	25

Найвищий відсотковий показник працівників - пенсіонерів у дитячому будинку для дітей шкільного віку – 35,3% осіб, найменший у Коропецькому обласному ліцей-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою – 7,9%. Взагалі відсутні працівники пенсійного віку лише у колегіумі-інтернаті «Знамення» з поглибленим вивченням предметів духовно-просвітницького спрямування.

В розрізі адміністративного персоналу

Типи інтернатів	Загальна кількість адміністративних працівників	З них пенсіонери	%
Спеціальна школа-інтернат	4	2	50
Загальноосвітні школи-інтернати	21	6	28,6
Навчально-реабілітаційні центри	10	3	30

Санаторні школи-інтернати	27	6	22,2
Навчально-виховні комплекси	10	2	20
Колегіум-інтернат	2	0	0
Ліцей-інтернат	3	0	0
Дитячий будинок для дітей шкільного віку	1	1	100
Будинок дитини	11	3	27,3
Дитячі будинки (соціального захист)	23	4	17,4
Центр соціально-психологічної реабілітації	3	2	66,6

В розрізі педагогічного персоналу

Типи інтернатів	Загальна кількість педагогічних працівників	З них пенсіонери	%
Спеціальна школа-інтернат	78	13	16,7
Загальноосвітні школи-інтернати	164	25	15,2
Навчально-реабілітаційні центри	199	25	12,6
Санаторні школи-інтернати	142	15	10,6
Навчально-виховні комплекси	131	15	11,5
Колегіум-інтернат	13	0	0
Ліцей-інтернат	35	2	5,7
Дитячий будинок для дітей шкільного віку	5	1	20
Будинок дитини	14	1	7,1
Дитячі будинки (соціального захист)	25	3	12
Центр соціально-психологічної реабілітації	5	0	0

18. Матеріально-технічна база закладів

Загальна площа земельних ділянок, які перебувають у власності закладів становить 206,2 га.

Найбільшу площу земельних ділянок мають: Коропецький обласний ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою – 83,2 га; Гримайлівська санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради – 29,5 га; Новосільський обласний спеціальний навчально - виховний комплекс – 23,3 га.

Загальна площа будівель, що знаходяться на балансі закладів, становить 97943,2 м², з них корисна площа – 73683,3 м², тобто четверта частина площ (22422,6 м²) використовується для технічних і допоміжних цілей.

Найбільшу площу будівель мають Коропецький обласний ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою – 12490,2 м²; Струсівська санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – 8777,6 м²; Петриківський обласний комунальний дитячий будинок-інтернат – 7528,2 м²; Збаразька санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Тернопільської обласної ради – 7896 м².

У 12 закладах інституційного догляду встановлено автономне опалення, інші 7 закладів використовують опалення від мережі населеного пункту. Всі заклади мають гаряче водопостачання.

Всього на балансі закладів знаходиться 106 будівель. Для організації освітнього процесу у 13 закладах навчальні корпуси розташовані в 15 будівлях. Також, 11 закладів мають спальні корпуси, які розміщуються в 17 будівлях, і 10 закладів мають навчально-спальні комплекси, які розташовані в 9 будівлях.

З 101 будівлі лише одна побудована в 2004 році, всі інші були споруджені з 1900 по 1994 роки. Крім того, інтернатні заклади мають 65 будинків іншого призначення (їдальні, гаражі, теплиці, майстерні та інше).

У 19 закладах, в спальних корпусах функціонує 77 кімнат для особистої гігієни, в яких 131 душ. Крім того, у 8 закладах є кімнати особистої гігієни в окремих будівлях (16 душових кімнат, в яких 30 душів).

Матеріально-технічна база закладів для дітей налічує 50 транспортних засобів:

9 автобусів / мікроавтобусів;

16 легкових автомобілів;

18 вантажних автомобілів;

7 інших транспортних засобів.

Зокрема, у користуванні закладів системи охорони здоров'я знаходиться один легковий автомобіль, системи соціального захисту – 10, системи освіти – 37, служб у справах дітей - 2.

19. Фінансове забезпечення закладів

Фінансове забезпечення закладів інституційного догляду здійснюється з кількох джерел фінансування: державного, обласного, місцевого бюджету та недержавних джерел (спонсорська, благодійна допомоги і т.п.).

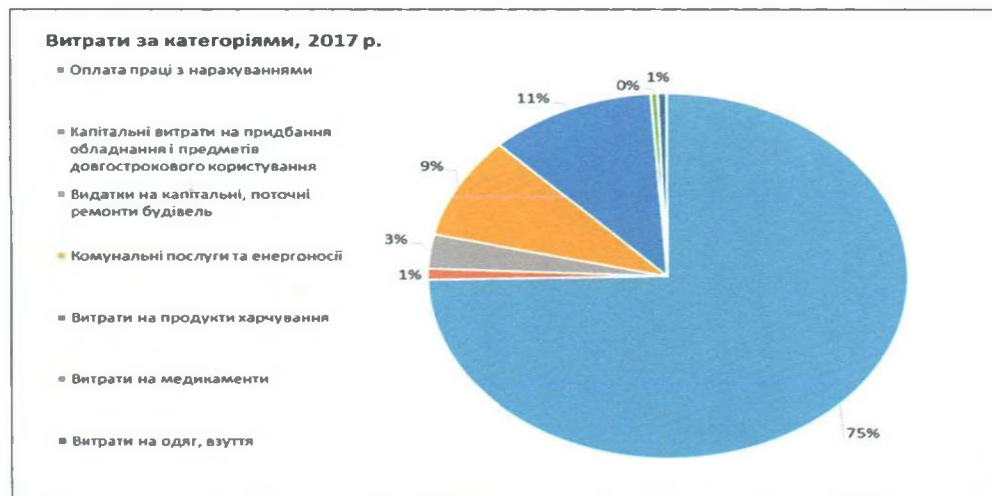
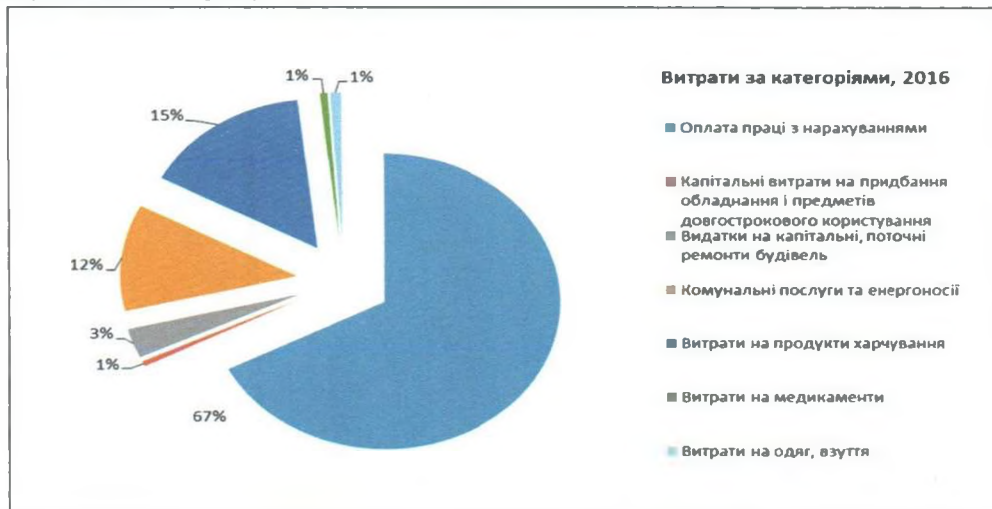
Рік	Державний бюджет	Обласний бюджет (грн)	Районний та міський бюджет (грн)	Бюджет ОТГ (грн)	Спонсорська та благодійна допомога (грн)
2016	25539553	111874472	6304355	0	6444558
2017	51756652	144412227	14585013	0	7050769

20. Витрати на утримання закладів за категоріями

У загальній сумі витрат у 2017 році на утримання інтернатних закладів найбільшу частку займає оплата праці персоналу – 156316394 грн, що становить 73,6% від загальних витрат. Розмір коштів виплат на заробітну плату зріс в порівнянні з 2016 роком на 60,8%.

Варто відзначити, що в 2017 році, в порівнянні з 2016 роком, скоротилися витрати на медикаменти на 5,7%, одяг та взуття на 16,2%, а витрати на харчування дітей зросли лише на 4,9%.

Витрати на харчування дітей у 2017 році зросли на 1 115 765 гривень в порівнянні з 2016 роком. У 2016 році витрати на харчування дітей склали 15,1% (22 316 544 гривень) від загальної суми фінансування 2016 року, в 2017 році – 11% (23 432 309 гривень) від загальної суми фінансування 2017 року.

Витрати на одяг і взуття в 2017 році скоротилися на 237 753 гривень в порівнянні з 2016 роком. У 2016 році витрати склали 1% (1 466 507 гривень) від загальної суми фінансування в 2016 році, в 2017 році – 0,6% (1 228 754 гривень) від загальної суми фінансування в 2017 році. У дитячих будинках-інтернатах в 2017 році були незначні витрати на одяг і взуття.

Стабільно незначними, менше 1%, є витрати на медикаменти для лікування дітей.

Витрати по статтях	2016 р. (грн)	2017 р. (грн)	Різниця (грн)
Фактична сума, отримана закладом з відповідного бюджету для здійснення статутної діяльності	147328562	212406021	65077459
Оплата праці з нарахуваннями	97164662	156316394	59151732
Капітальні витрати на придбання обладнання і предметів довгострокового користування	780754	1983010	1202256
Видатки на капітальні, поточні ремонти будівель	4656282	6340049	1683767
Комунальні послуги та енергоносії	16709695	18971567	2261872
Витрати на продукти харчування	22316544	23432309	1115765
Витрати на медикаменти	1008687	950610	-58077
Витрати на одяг, взуття	1466507	1228754	-237753

21. Витрати на одну дитину в 2016-2017 рр.

Не дивлячись на зростання фінансування, покращення якості догляду за дітьми не спостерігається, оскільки прямі витрати на потреби дитини пропорційно зменшуються в закладах усіх відомств. На забезпечення потреб дитини у харчуванні і лікуванні, на одяг та взуття у 2016 році було витрачено 2 2316 544 гривень, що склало 15,1% від загальної суми фінансування у 2016 році, а в 2017 році – 23 432 309 гривень, що склало лише 11 % від загальної суми фінансування у 2017 році.

Витрати в 2017 році на утримання однієї дитини в місяць в різних типах закладів неоднакові коливаються від 3 863,7 гривень до 26 341,8 гривень. Найбільші витрати в середньому на дитину складають: 26 341,8 гривень (будинок дитини), 13 705,2 гривень (дитячий будинок для дітей шкільного віку), 9 498,7 гривень (спеціальна загальноосвітня школа-інтернат для дітей зі зниженим слухом). Найменші витрати на утримання однієї дитини в колегіумі-інтернаті „Знамення”, які складають 3 863,7 гривень.

Тип закладу	Середньорічна кількість дітей (повнолітні) в 2017 р.	Витрати 2017 р. (грн)	в середньому на 1 дитину в місяць (загальні витрати) (грн)	в середньому на 1 дитину в місяць (лікування, харчування, одяг, взуття) (грн)
Спеціальна школа-інтернат	136	15501973	9 498,7	712,4 (7,5%)
Загальноосвітні школи-інтернати	646	36310025	4 683,9	396,6 (8,5%)
Навчально-реабілітаційні центри	404	44049931	9 086,2	804,9 (8,9%)
Санаторні школи-інтернати	482	37460303	6 476,5	913,7 (14,1%)
Навчально-виховні комплекси	557	31708142	4 743,88	540,8 (11,4%)
Колегіум-інтернат	42	1947305	3 863,7	758,1 (19,6)
Ліцей-інтернат	206	17725069	7 170,3	1351,4 (18,8%)
Дитячий будинок для дітей шкільного віку	12	1973544	13 705,2	
Будинок дитини	33	10431370	26 341,8	2298,67 (8,7%)
Дитячі будинки (соціальний захист)	32 (136)	19771734	9 807,4	2026,5(20,6%)
Центр соціально-психологічної реабілітації	25	2061589	6 871,9	1410 (20,5%)

Результати аналізу аспектів фінансування закладів інституційного догляду та виховання дітей вказують на відсутність чіткого бачення і ефективного використання

фінансових коштів: в той час як в цілому реєструється зростання фінансових вкладень, асигнування на забезпечення потреб дитини складають досить малу частку витрат.

Констатація того, що частка витрат на забезпечення потреб дитини незначна, в порівнянні з витратами на утримання будинків і на оплату праці персоналу, вказує на необхідність перерозподілу фінансових ресурсів закладів інституційного догляду та виховання дітей на розвиток послуг, що забезпечують проживання дітей в умовах сім'ї або наближених до них та інклюзію дітей в загальноосвітніх навчальних закладах.

II. Загальні констатації за результатами оцінки становища дітей в ситуації ризику і послуг, що надаються дітям та їхнім родинам

1. Частка дітей в Тернопільській області становить 19% від загальної чисельності населення. В області спостерігається стійка тенденція до зменшення чисельності дитячого населення.

2. Більше 10% від загальної чисельності дітей складають діти, які перебувають в складних життєвих обставинах, діти-сироти, діти, що залишилися без піклування батьків, діти з порушенням розвитку, діти, розміщені в інтернатних закладах. Фактично кожна десята дитина потребує захисту і підтримки.

3. Тільки 79% дітей віком до 6 років охоплені дошкільною освітою. Кількість дітей у дошкільних навчальних закладах перевищує на 8,7% їх планову потужність.

4. Мережа загальноосвітніх навчальних закладів забезпечує охоплення всіх дітей шкільною освітою. Кількість дітей у загальноосвітніх навчальних закладах становить 55% від їх планової потужності.

Дошкільні заклади переповнені, оскільки їх планова ємність становить 27 770 місць, а відвідують заклади 30 201 дитина. Тому постає нагальна потреба у розвитку послуг дошкільної освіти та відкритті нових закладів.

Протилежна ситуація у сфері загальної освіти. Зокрема, у 728-ми загальноосвітніх навчальних закладах області, що розраховані на 188 453 дитини, навчаються лише 103 453 дитини і ще 586 дітей проходять навчання індивідуально. Таким чином, загальноосвітні навчальні заклади заповнені на 55%, що говорить про необхідність продовження оптимізації мережі закладів системи освіти.

5. Кількість дітей, що мають обмеження можливостей (інвалідність) становить 1,7% від загальної кількості учнів. Кількість дітей з особливими освітніми потребами та дітей на індивідуальному навчанні становить 4% від загальної кількості учнів.

6. Розвиток служб і послуг для інклюзивної освіти на етапі ініціювання.

7. Медичні послуги в Тернопільській області доступні, в той же час відсутня система послуг раннього втручання.

8. У регіоні є досить велика кількість сімей, що знаходяться в складних життєвих ситуаціях і сімей, які потребують соціальної підтримки (7%). В той же час, мережа соціальних послуг розташована в районних центрах і тому забезпечує лише в незначній мірі їх потреби.

9. Відсутні послуги для дітей та молоді із складними вадами розвитку.

10. Недостатній розвиток соціальних послуг щодо підтримки сім'ї, послуг, що заміщують сім'ю, послуг сімейного типу (альтернативних), послуг для дітей з інвалідністю та їх сімей, а також послуг інклюзивної освіти призводить до щорічної інституціалізації великої кількості дітей.

11. Система інституційного догляду та виховання дітей включає 19 закладів, які підпорядковані структурам освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.

12. Кількість вихованців в закладах інституційного догляду становить 78,8% від їх планової і 72,5% від їх проектної потужності.

13. У закладах інституційного догляду та виховання знаходиться близько 92,5% дітей шкільного віку, 192 дітей у віці 1-3 років.

14. 5,6% дітей, які перебувають у закладах інституційного догляду та виховання – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, 94, 4% дітей мають батьків.

15. Підставою для розміщення дітей в закладах інституційного догляду та виховання є проблеми розвитку дитини і їх особливі освітні потреби (42%), соціальні причини (29%), поглиблене вивчення окремих предметів (10%) та за станом здоров'я (19%).

16. Для 60,7% дітей розміщення в закладі є цілодобовим, 38,6% – денним, 0,7% – індивідуальне навчання вдома.

17. У майже всіх закладах інституційного догляду, за винятком колегіуму-інтернату та ліцею-інтернату, є діти з проблемами здоров'я. За даними дослідження, найбільшу частину становлять діти з порушенням мови – 541, на другому місці з порушенням опорно-рухового апарату – 455 і на третьому місці з порушенням зору – 450.

18. Кожна третя дитина (37%), яка перебуває в закладі інституційного догляду та виховання, проживає в населеному пункті розташування закладу. Ще 30% дітей прибули з інших населених пунктів того ж району. З інших областей України – 133 дитини.

19. Педагогічний і медичний персонал закладів інституційного догляду та виховання становить 54,9%, технічний – 36,6%, адміністративний – 6,4%, спеціалізований – близько 2,1%.

20. Кількість працівників, які вийшли на пенсію, але продовжують працювати в закладах складає 302 особи, що становить 16,9% від числа всього персоналу. Найбільша їх частка представлена технічним (43%) і педагогічним персоналом (33,1%), далі медичний – 14,2% і адміністративний – 9,6%.

21. Матеріально-технічна база закладів інституційного догляду та виховання включає 106 будівель, 50 транспортних засобів, з них 9 автобусів / мікроавтобусів, 16 легкових автомобілів, 18 вантажних автомобілів і 7 інших транспортних засобів. Загальна площа земельних ділянок, які перебувають у власності закладів, становить 206,2 га.

22. Територіально заклади інституційного догляду та виховання розташовані в області нерівномірно. У Тернополі знаходяться 5 закладів, в інших містах розташовано 6 закладів, в сільській місцевості - 8 закладів.

23. Спостерігається зростання фінансових вкладень в інституційні заклади. В 2017 році на заклади з бюджетів різних рівнів виділено на 44,2% коштів більше, ніж у 2016 році. Фінансові вкладення, в основному, витрачаються на утримання будинків і оплату праці персоналу.

III. Загальні висновки за результатами оцінки становища дітей в ситуації ризику і послуг, що надаються дітям та їхнім родинам

Сфера захисту прав дітей, потребує якісного реформування. У процесі реформи необхідно забезпечити досягнення наступних цілей:

1. Система закладів інституційного догляду та виховання дітей повинна бути поступово реформована і трансформована, оскільки вона не забезпечує право дітей на виховання в сім'ї та навчання в загальному середовищі.

2. Реформа закладів інституційного догляду та виховання має здійснюватися з дотриманням таких засад:

- реінтеграція дітей із закладів здійснюється на підставі оцінки ситуації та складеного індивідуального плану;

- при прийнятті рішення про вибір форми влаштування дитини, обов'язково враховується її думка і попередня підготовка;

- на рівні громади діють служби у справах дітей та установи, які надають якісні соціальні послуги;

- супровід сімей, в які повертаються діти, має здійснюватися до, під час і після реінтеграції;

- попередження влаштування дітей в заклади інституційного догляду та виховання необхідно вирішувати шляхом впровадження відповідних соціальних послуг у громаді;

- для найбільш ефективного використання ресурсів, процес оптимізації закладів інституційного догляду та виховання має супроводжуватися перерозподілом фінансових, матеріальних і людських ресурсів до новостворених соціальних послуг та послуг інклюзивної освіти на місцях.

3. Головною передумовою успіху реформи є усвідомлення громадськістю важливості та необхідності реформування системи соціально-правового захисту дитини. Виконання цього завдання забезпечить незворотність досягнень реформи.

4. Діяльність структурних підрозділів органів влади, установ, організацій громадянського суспільства має бути спрямована на запобігання розлученню дітей з сім'єю та їх інституціалізацію. Для цього має бути створена на рівні громади з врахуванням найвищих інтересів дитини скоординована, стійка система забезпечення та захисту прав дітей.

5. На рівні громад дітям та сім'ям з дітьми мають надаватись якісні та ефективні послуги, що відповідають їхнім потребам.

6. Послуги мають надаватись кваліфікованими кадрами. З цією метою, повинні бути розроблені комплексні програми нарощування людського капіталу, безперервної підготовки та перекваліфікації персоналу на всіх рівнях.

7. При прийнятті рішень з реформування закладів необхідно врахувати думку громади, дітей та фахівців.

8. На заходи з реформування системи соціально-правового захисту дітей треба передбачити достатні фінансові, людські та матеріальні ресурси.

9. Потрібно забезпечити на всіх рівнях постійний моніторинг і оцінку ефективності системи соціально-правового захисту дитини та сім'ї в громаді. За підсумками періодичної оцінки забезпечити відповідні зміни і доповнення до планування заходів реформи.

Для здійснення вищезазначених цілей, пропонується **Регіональний стратегічний план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки.**

РЕГІОНАЛЬНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЙ
З РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ДОГЛЯДУ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА 2018-2026 РОКИ

№ з/п	Дії	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Фінансові витрати	Показники виконання
Основна мета плану: Послідовне реформування діючої системи забезпечення прав дітей в регіоні та формування системи, яка забезпечить проживання, догляд і виховання дитини в сім'ї або в умовах максимально наближених до сімейних					
I. Координація та взаємодія в процесі реформування системи інституційного догляду та виховання дітей					
Специфічні цілі: 1) створення ефективних механізмів координації і взаємодії усіх суб'єктів реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, визначення рівнів відповідальності в процесі реформи; 2) інтегрування основних принципів, цілей і завдань Національної стратегії в Регіональний план, регіональні програми та відомчі плани, плани місцевих адміністрацій; 3) впровадження механізму прийняття рішень в інтересах дитини, залучення дітей до прийняття рішень, що стосуються їх долі.					
1.	Створення Координаційного комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї (зі статусом координаційного органу з реалізації реформи системи інституційного догляду та виховання дітей)	I квартал 2019 року	обласна державна адміністрація	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	розпорядження голови облдержадміністрації про створення Координаційного комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї та затвердження Положення про його діяльність
2.	Проведення засідань Координаційного	щокварталу	голова комітету, члени	в межах	протоколи засідань,

	комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї		комітету	затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	прийняті рішення
3.	Проведення щорічного відкритого/розширеного засідання Координаційного комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї для подання загального звіту про хід / рівні реалізації реформи	щороку	Голова Комітету, члени комітету	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	представлені звіти, протоколи засідань
4.	Розробка рекомендацій для місцевих органів влади про створення міжвідомчих робочих груп з питань охорони дитинства та розвитку системи соціальних послуг для підтримки дітей і сім'ї	I квартал 2019 року	служба у справах дітей, управління освіти і науки, управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення, управління освіти і науки, сім'ї та молоді, облдержадміністрації, Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	розроблені / затверджені рекомендації
5.	Створення в усіх районах, об'єднаних територіальних громадах міжвідомчих робочих груп з питань охорони дитинства та розвитку системи соціальних послуг для підтримки дітей і сім'ї	I квартал 2019 року	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	розпорядження голів місцевих державних адміністрацій про створення міжвідомчих робочих груп
6.	Розробка, затвердження та впровадження	щороку	служба у справах дітей,	в межах	розроблені/затверджені

	щорічних галузевих робочих планів з реалізації Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки	до 1 лютого	управління освіти і науки, управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення, сім'ї та молоді облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	робочі плани
7.	Проведення дослідження та створення переліку неурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері захисту прав дітей, надають послуги для дітей і сімей з дітьми на території регіону в сфері освіти, соціального захисту, охорони здоров'я та реабілітації	IV квартал 2018 року	служба у справах дітей, управління освіти і науки, управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	створений і оприлюднений / доступний регіональний реєстр організацій
8.	Залучення неурядових організацій в наданні підтримки місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування	2018-2026 рр	служба у справах дітей, управління освіти і науки, управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	розпорядження про включення представників неурядових організацій в різні комітети, комісії, робочі групи, укладені договори

			сім'ї, дітей та молоді		
9.	Розробка механізму міжвідомчого співробітництва в цілях прийняття рішень в інтересах дитини всіма суб'єктами забезпечення і захисту прав дитини	I квартал 2019 року	служба у справах дітей, управління освіти і науки, управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	розроблено/затверджено механізм

II. Розвиток освітніх, медичних, соціальних і реабілітаційних послуг для дітей і сімей з дітьми

Специфічні цілі:

- 1) створення системи якісних і ефективних послуг на рівні громад, що відповідають найвибагливішим потребам дітей і сімей з дітьми, з метою попередження розлучення дітей з біологічною родиною;
- 2) забезпечення дітей-вихованців закладів інституційного догляду послугами, необхідними для реінтеграції в суспільство, утримання та виховання дітей в сімейному середовищі;
- 3) збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами, охоплених інклюзивним навчанням, на 30 % щороку (починаючи з 2018 року);
- 4) забезпечення надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми (включно з неурядовими організаціями), не менше 50 % від загальної кількості тих, хто потребує таких послуг (починаючи з 2026 року)

Освітні послуги

1.	Створення та забезпечення функціонування інклюзивних ресурсних центрів (ІРЦ)	2018-2019 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, об'єднані територіальні громади, органи місцевого самоврядування (за	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	в області створені і функціонують 18 ІРЦ (у 2018 році створено 17 ІРЦ, у 2019 році – 1)
----	--	---------------	--	--	---

			згодою)		
2.	Створення внутрішньошкільних мультидисциплінарних команд у 100 закладах загальної середньої освіти області, у яких функціонують 147 інклюзивних класів	2018-2019 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, місцеві органи управління освітою	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	у 100 закладах створені і діють мультидисциплінарні команди
3.	Створення команд з розробки Індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами (ООП) у закладах освіти області	2018-2019 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, місцеві органи управління освітою	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	у 100 закладах освіти створені і діють команди зі створення Індивідуальної програми розвитку дітей з ООП
4.	Створення інклюзивних ресурсних кімнат у закладах освіти області	2019-2025 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	у 100 школах створені і діють інклюзивні ресурсні кімнати
5.	Забезпечення гарячим харчуванням дітей у закладах освіти	2018-2026 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоуправління (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби визначені: у 2018 році 1-4 класи – 89,4%; 5-9 класи – 68,0%; 10-11 класи – 61,7 % 100 % дітей надається гаряче харчування
6.	Забезпечення доступу до освіти дітей дошкільного віку, в тому числі дітей з обмеженими можливостями, шляхом створення нових закладів дошкільної	2018-2025 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні	в межах затверджених кошторисних призначень на	створено 14 нових закладів дошкільної освіти, для 420 дітей забезпечено доступ до

	освіти		адміністрації, органи місцевого самоуправління (за згодою)	відповідний рік	дошкільної освіти
7.	Створення та забезпечення доступності послуги продовженого дня (чергової групи) у закладах дошкільної освіти	2018-2020 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоуправління (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби визначені: чергові групи створені і функціонують
8.	Забезпечення послуги особистого асистування у закладах освіти для дітей з порушеннями розвитку	2019-2026 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби визначені: 300 дітям зі складними порушеннями розвитку забезпечений доступ до освіти
9.	Забезпечення перевезення дітей з ООП, яким ІРІД видаю відповідний висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку для отримання освітніх послуг у закладах дошкільної та загальної середньої освіти	2018-2026 рр.	Управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби визначені: 60 дітям з ООП забезпечений доступ до здобуття освіти з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
Медичні послуги					
10.	Надання первинної медичної допомоги	2018-2026 рр.	управління охорони	в межах затверджених	100 % дитячого населення

	дітям відповідно до вимог чинного законодавства		здоров'я облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	кошторисних призначень на відповідний рік	мають доступ до медичних послуг
11.	Функціонування центрів та мережі кабінетів планування сім'ї зі школами відповідального батьківства при кожній жіночій консультації	2018-2026 рр.	управління охорони здоров'я облдержадміністрації, громадські організації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	дана програма впроваджена
12.	Формування міждисциплінарних команд раннього втручання	2021-2026 рр.	управління охорони здоров'я, сім'ї та молоді, департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	міждисциплінарні команди раннього втручання будуть утворені при наявності чинного законодавства
13.	Забезпечення/надання медичної реабілітації, паліативної допомоги дітям відповідно до розробленого і затвердженого Положення	2019-2026 рр.	управління охорони здоров'я облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби визначені: послуги надаються при наявності чинного законодавства
14.	Реформування Тернопільського обласного спеціалізованого будинку дитини шляхом створення відділення медичної реабілітації	2019-2026 рр.	управління охорони здоров'я	в межах затверджених кошторисних	центр медичної реабілітації та паліативної

	та відділення паліативної допомоги		облдержадміністрації	призначень на відповідний рік	допомоги функціонує
15.	Створення безпечного для життя дитини середовища у закладах дошкільної та загальної середньої освіти	2018-2026 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	у 100 % закладах дошкільної та загальної шкільної освіти введені посади медичної сестри
Соціальні послуги					
16.	Проведення комплексної оцінки потреб у соціальних послугах в кожній об'єднаній територіальній громаді	I-II квартал 2019 року	департамент соціального захисту населення, управління сім'ї та молоді, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	оцінка проведена, звіт за результатами оцінки розроблений. Потреби виявлені
17.	Розробка перспективних планів розвитку системи соціальних послуг для дітей та сімей в усіх районах, містах, ОТГ	до кінця II кварталу 2019 року	департамент соціального захисту населення, управління сім'ї та молоді, служба у справах дітей	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	плани розроблено, затверджено

			облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)		
18.	Створення та забезпечення функціонування системи соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми в кожній громаді	2018-2024 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	запроваджено в громадах, відповідно до потреб, посади фахівців із соціальної роботи: до 2020 року у 60 % громад, до 2022 року - 80 %, до 2024 року - 100 %.
19.	Забезпечення надання в громадах соціальних послуг для дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (СЖО); розробка та затвердження в кожному районі, в кожній ОТГ програми адресної підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах (надання одноразової натуральної та матеріальної допомоги)	2019-2026 рр.	департамент соціального захисту населення, управління сім'ї та молоді, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	діти і сім'ї в СЖО знаходяться під соціальним супроводом, отримують допомогу відповідно до потреб. у 90 % районів і ОТГ затверджена програма адресної підтримки, які перебувають у складних життєвих обставинах

			місцевого самоврядування (за згодою)		
20.	Розвиток послуги консультування з питань соціального захисту та підтримки дітей та сімей з дітьми	2019-2026 рр.	департамент соціального захисту населення, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	послуги консультування надаються у кожній спільноті
21.	Визначення потреби та створення у громадах послуги денного догляду	2019-2020 рр.	департамент соціального захисту населення, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	кожна дитина, яка потребує, отримує послугу денного догляду
22.	Забезпечення якісного та ефективного надання кризового і екстреного втручання службами/постачальниками соціальних послуг	2018-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	послуги кризового і екстреного втручання надані дітям і сім'ям

23.	Забезпечення розвитку інституту наставництва для дітей, які виховуються в інтернатних закладах, з метою підготовки їх до самостійного життя	2018-2025 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	створено реєстр кандидатів в наставники
24.	Створення і розвиток послуги для підтримки/забезпечення соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів	2019-2021 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	до 2021 року 100 % випускників інтернатних закладів - діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування, та діти із закладів альтернативного догляду отримали послугу
25.	Створення та забезпечення функціонування соціального гуртожитку (соціальне житло)	2020-2026 рр.	управління сім'ї та молоді облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	до 2026 року в 10% ОТГ надається послуга соціального гуртожитку

			організації (за згодою)		
26.	Координація впровадження механізму замовлення соціальних послуг у недержавних організаціях	до 2024 року	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	механізм впроваджений: можливість замовлення соціальних послуг у недержавних організаціях створена
27.	Проведення аудиту і створення реєстру постачальників соціальних послуг	до 2020 року	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	формуляри аудиту / оцінки розроблено, аудит проведений, реєстр складено і підтримано в актуальному стані
28.	Забезпечення обліку послуг, що надаються одержувачам	2018-202 рр.	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	провайдери соціальних послуг (різних рівнів) ведуть облік одержувачів і звітують в установленому порядку

			згодою)		
Реабілітаційні послуги					
29.	Визначення потреби в реабілітаційних послугах для дітей з обмеженими можливостями	I квартал 2019 року	департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	аналіз проведений, потреби виявлені
30.	Забезпечення надання якісних послуг в діючих на території області центрах реабілітації	2018-2026 рр.	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	центри комплексної реабілітації та центри соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями функціонують відповідно до стандартів якості
31.	Створення та забезпечення функціональності центрів реабілітації осіб з інвалідністю відповідно до потреб громад	2019-2022 рр.	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	відповідно до потреб центри створені і функціонують, діти і молодь користуються послугами центрів
32.	Створення мобільної мультидисциплінарної команди для надання послуги соціально-психологічної реабілітації	2019-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органи місцевого	в межах затверджених кошторисних призначень на	21 бригаду створено

			самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	відповідний рік	
33.	Запровадження послуги „соціальне таксі”	2020-2026 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	послугу соціального таксі створено: 2022 року у 40 % громад, 2023 року – 60 %, 2026 року – 100 %
III. Розвиток сімейних та інших форм альтернативного догляду для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування					
Специфічні цілі: 1) створення системи якісних і ефективних форм альтернативного догляду; 2) створення умов для забезпечення прав дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, на проживання і виховання в сім'ї або в умовах максимально наближених до сімейного середовища.					
35.	Створення служби у справах дітей в кожній об'єднаній територіальній громаді (ОТГ)	2019-2023 рр.	органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	служби у справах дітей створені: 2019 року у 30 % громад 2021 року – 60 % громад 2023 року – 100 % громад
36.	Підготовка фахівців із соціальної роботи для супроводу сімей, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	2019-2020 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	фахівці підготовлені
37.	Організація підбору та підготовки кандидатів в прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники	2018-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,	в межах затверджених кошторисних	підготовлені кандидати в опікуни/піклувальники, прийомні батьки, батьки-

			районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	призначень на відповідний рік	вихователі відповідно до потреб регіону
38.	Забезпечення якісним, систематичним соціальним супроводом прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ), сім'ї опікунів, піклувальників	2018-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей райдержадміністрації, районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	потреби виявлені, підтримка надана: кожна прийомна сім'я, кожен ДБСТ, всі опікуни, піклувальники мають супервізора
39.	Забезпечення підвищення виховного потенціалу опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів	2019-2020 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	створені і працюють клуби взаємопідтримки прийомних батьків
40.	Створення сімей патронатних вихователів	2019-2026 рр.	служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей райдержадміністрації, об'єднанні	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	створено 17 сімей патронатного виховання: 2019 року - 2 сім'ї, 2020 року - 3 2021 року - 4 2022 року - 2 2023 року - 2 2024 року - 2 2025 року - 2

			територіальні громади		
41.	Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї на усиновлення, під опіку або піклування, дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї	2018-2026 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), служби у справах дітей райдержадміністрацій, об'єднанні територіальні громади	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	до сімейних форм виховання влаштовано не менше 95 % дітей, які залишились без батьківського піклування
42.	Забезпечення житлом осіб, які перебувають на квартирному обліку як діти-сироти	2018-2026 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	щороку не менше 10 % осіб

IV. Кадрове забезпечення реформування системи інституційного догляду та виховання дітей

Специфічні цілі:

- 1) організація підготовки та перепідготовки всіх суб'єктів, що мають повноваження і відповідальність в процесі реалізації Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки;
- 2) забезпечення достатньої кількості фахівців, які здійснюють свою діяльність у сфері захисту прав дітей та надання їм послуг;
- 3) забезпечення нових структур, служб, послуг якісними кадровими ресурсами;
- 4) обслуговування та керування професійної реконверсії (перепідготовки) кадрового потенціалу зі сфери інституційного догляду та виховання дітей.

43.	Навчання різних категорій керівників і фахівців залучених до реалізації Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного	2018-2019 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління	в межах затверджених кошторисних призначень на	план розроблено і затверджено, програми розроблено
-----	---	---------------	--	--	--

	догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки		охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	відповідний рік	
44.	Підготовка персоналу інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)	2018-2020 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	інклюзивно-ресурсні центри забезпечені кваліфікованими кадрами, персонал підготовлено
45.	Запровадження посади фахівця з інклюзивної освіти на рівні району та об'єднаної територіальної громади (ОТГ)	2018-2026 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	у 100 % ОТГ, районах запроваджена посада фахівця з інклюзивної освіти, фахівців підготовлено
46.	Запровадження у закладах загальної освіти посад персоналу підтримки: асистент учителя, психолог, логопед, корекційний педагог, вихователь групи продовженого дня	2018-2026 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	заклади забезпечені кваліфікованими кадрами на 100 % відповідно до потреби
47.	Запровадження у закладах дошкільної освіти посад персоналу підтримки:	2020-2026 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації,	в межах затверджених кошторисних	Заклади забезпечені кваліфікованими кадрами

	асистент вихователя, практичний психолог, логопед, соціальний педагог		районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	призначень на відповідний рік	на 100 % відповідно до потреби
48.	Навчання усіх категорій персоналу підтримки	2018-2020 рр.	управління освіти і науки облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	План і програма розроблені. Курси організовані, персонал підготовлено
49.	Підготовка фахівців центру медичної реабілітації та паліативної допомоги для дітей	2019-2026 рр.	управління охорони здоров'я, департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	план і програму розроблено, курси організовано, 30 навчених фахівців
50.	Підвищення кваліфікації соціальних працівників для громад	2019-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	фахівці навчені
51.	Створення посади координатора соціального супроводу сімей, підготовка координаторів	2019-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	в межах затверджених кошторисних призначень на	посади створені, фахівці навчені

				відповідний рік	
52.	Забезпечення та підготовка персоналу центрів денного догляду	2019-2020 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
53.	Забезпечення персоналом соціальної послуги для підтримки / забезпечення соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів, підготовка персоналу	2019-2021 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
54.	Забезпечення персоналом послуги соціального гуртожитку, підготовка персоналу	2020-2025 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
55.	Забезпечення персоналом послуги соціального супроводу при працевлаштуванні на першому робочому місці, підготовка персоналу	2020-2024 рр.	обласний та районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні служби зайнятості, районні	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний	посади створені, фахівці навчені

			державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	рік	
56.	Забезпечення персоналом центрів реабілітації осіб з інвалідністю	2019-2022 рр.	районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
57.	Забезпечення персоналом центрів для інклюзії дітей з особливими освітніми потребами, що мають комплексні обмеження можливостей	2020-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
58.	Забезпечення персоналом послуги „мобільна мультидисциплінарна команда”	2019-2026 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	посади створені, фахівці навчені
59.	Підготовка патронатних вихователів	2019-2026 рр.	обласний та районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районні державні	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний	Підготовлено 34 патронатних вихователів: 2019 року - 4 2020 року - 6

			адміністрації, органи місцевого самоврядування, неурядові організації (за згодою)	рік	2021 року - 8 2022 року - 4 2023 року - 4 2024 року - 4 2025 року - 4
V. Трансформація закладів інституційного догляду та виховання дітей					
Специфічні цілі:					
1) поступове зменшення кількості дітей в закладах інституційного догляду та виховання на 20% щороку (починаючи з 2018 року); 2) скорочення кількості закладів інституційного догляду та виховання дітей на 15% щороку (починаючи з 2019 року); 3) припинення до 2026 року діяльності всіх типів закладів інституційного догляду та виховання дітей, в яких проживає понад 10 вихованців.					
60.	Розробка планів трансформації кожного закладу інституційного догляду та виховання дітей	2018-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, заклади інституційного догляду та виховання дітей, неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	19 планів розроблено, затверджено
61.	Створення комісії з трансформації кожного закладу інституційного догляду та	2018-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту	в межах затверджених кошторисних	19 комісій сформовано, затверджено, їх члени

	виховання дітей, навчання членів комісій		населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, заклади інституційного догляду та виховання дітей, неурядові організації (за згодою)	призначень на відповідний рік	навчені
62.	Проведення комплексної оцінки закладів	2019-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, заклади інституційного догляду та виховання дітей, неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	звіти оцінки розроблено
63.	Проведення комплексної оцінки потреб кожної дитини, розміщеної в закладі інституційного догляду та виховання. Розробка індивідуальних планів реінтеграції дитини	2019-2024 рр.	обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управління освіти і науки, департамент	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	звіти оцінки потреб підготовлено, індивідуальні плани реінтеграції дитини розроблено

			соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, заклади інституційного догляду та виховання дітей, неурядові організації (за згодою)		
64.	Здійснення аналізу, планування перекваліфікації та застосування персоналу кожного закладу інституційного догляду та виховання дітей	2019-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, заклади інституційного догляду та виховання дітей, неурядові організації (за згодою)	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	аналіз проведено, план застосування персоналу розроблено
65.	Здійснення аналізу та планування перерозподілу матеріальних ресурсів кожного закладу інституційного догляду та виховання дітей	2019-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, заклади інституційного догляду та виховання	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	аналіз проведено, план використання матеріальних ресурсів розроблено

			дітей, неурядові організації (за згодою)		
VI. Інформаційно-просвітницька діяльність					
Специфічні цілі:					
1) забезпечення поінформованості керівників і фахівців різних рівнів про процеси реформи; 2) інформування громадськості та батьків про права дитини на сім'ю, на освіту в загальному середовищі і про обов'язки дорослих забезпечити реалізацію цих прав; 3) просування значущості та необхідності розвитку альтернативних форм захисту дітей в ситуації ризику для забезпечення впровадження прав дітей та поліпшення добробуту дітей та їх сімей.					
66.	Розробка і впровадження плану заходів щодо інформування громадськості про затвердження Регіонального стратегічного плану дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018-2026 роки, його цілі та завдання	2018-2026 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації, служба у справах дітей облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	план затверджено і впроваджено
67.	Забезпечення створення і функціонування регіонального місцевого інформаційного ресурсу з питань реформування системи інституційного догляду та виховання дітей, або ж окремого розділу на сторінці обласної державної адміністрації	2018 рік	служба у справах дітей, відділ взаємодії із засобами масової інформації, облдержадміністрації, відділ інформаційно-комп'ютерного забезпечення апарату облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	створено спеціальну веб-сторінку
68.	Розробка інформаційних роз'яснювальних матеріалів для різних цільових аудиторій з питань реформування системи	2018-2020 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації, управління	в межах затверджених кошторисних	розроблено матеріали для поширення на всій

	інституційного догляду та виховання дітей (брошури, листівки, плакати, буклети)		освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації	призначень на відповідний рік	території області
69.	Організація заходів з обговорення плану трансформації закладів за участі співробітників закладів, батьків і представників громадськості	2019-2024 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	погоджено план зустрічей з ключовими аудиторіями для обговорення плану трансформації
70.	Проведення прес-конференцій та регулярних брифінгів з актуальних питань деінституціалізації	2018-2026 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації, служба у справах дітей облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	комунікаційний план виконується відповідно до графіка
71.	Визначення основних цільових аудиторій для комунікації і підготовка ключових повідомлень	2018-2019 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	цільові аудиторії визначені і ключові повідомлення підготовлено
72.	Визначення каналів комунікації і основних	2018-2019 рр.	відділ взаємодії із	в межах затверджених	канали комунікації та

	комунікаторів		засобами масової інформації облдержадміністрації	кошторисних призначень на відповідний рік	основні комунікатори визначені
73.	Організація комунікаційних кампаній	2019-2026 рр.	відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	проведено 3 комунікаційні кампанії
VII. Залучення ресурсів для виконання Регіонального плану					
Специфічні цілі:					
1) гарантування стабільного і достатнього фінансування для виконання заходів Регіонального плану;					
2) забезпечення ефективності використання коштів, що спрямовуються на систему захисту, догляду та виховання дітей.					
74.	Щороку передбачати кошти для фінансового забезпечення заходів Регіонального плану	2018-2026 рр.	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	подано заявки на фінансування заходів, затверджено бюджет
75.	Здійснення аналізу та планування перерозподілу фінансових ресурсів кожного закладу інституційного догляду та виховання дітей для створення послуг нового типу	2019-2024 рр.	управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	аналіз проведено, план використання фінансових ресурсів розроблено
76.	Налагодження співпраці з міжнародними	2018-2026 рр.	управління	в межах	проекти впроваджено

	донорськими проектами, програмами технічної допомоги та грантів		міжнародного співробітництва та фандрайзингу, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, служба у справах дітей облдержадміністрації, неурядові організації (за згодою)	затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	
--	---	--	---	--	--

VIII. Моніторинг та оцінка виконання Регіонального плану

Специфічні цілі:

- 1) забезпечення реалізації Регіонального плану у встановлені терміни та у відповідності з встановленими показниками;
- 2) забезпечення прозорості процесу реалізації Регіонального плану;
- 3) інформування жителів регіону про результати виконання Регіонального плану;
- 4) забезпечення моніторингу та оцінки стану дітей для гарантування їхнього добробуту в процесі впровадження Регіонального плану.

77.	Розробити систему моніторингу: визначити основні джерела отримання даних, методи збору інформації, визначити індикатори (кількісні та / або якісні), які будуть характеризувати результативність реалізації заходів Регіонального плану	2019 рік	обласна державна адміністрація, неурядові організації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	затверджено рішення про організацію моніторингу
78.	Планування і проведення моніторингу та оцінки виконання Регіонального плану структурними підрозділами обласної державної адміністрації	2019-2026 рр.	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту	в межах затверджених кошторисних призначень на	затверджено відомчі плани

			населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	відповідний рік	
80.	Визначення відповідальних працівників, що відповідають за збір інформації, необхідної для моніторингу реалізації Регіонального плану	2019 рік	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	видано розпорядження голови обласної державної адміністрації про призначення відповідальних осіб
81.	Подання відомчих звітів про виконання Регіонального плану на засіданнях Координаційного комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї	2019-2026 рр.	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	представлено звіти, прийнято відповідне рішення
83.	Підготовка та оприлюднення щорічного підсумкового звіту про результати проведення моніторингу виконання	щороку (до 01.02.	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент	в межах затверджених кошторисних	оприлюднено звіт

	Регіонального плану	наступного за звітним роком)	соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	призначень на відповідний рік	
84.	Плановий перегляд і кореляція Регіонального плану	2021 рік 2024 рік 2026 рік	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	внесено зміни та доповнення (у разі потреби)
85.	Висвітлення результатів моніторингу на офіційному сайті обласної державної адміністрації, на сайтах її структурних підрозділів, в інших засобах масової інформації	2018-2026 рр.	служба у справах дітей, управління освіти і науки, департамент соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ взаємодії із засобами масової інформації облдержадміністрації	в межах затверджених кошторисних призначень на відповідний рік	висвітлено на сайті

Начальник служби у справах дітей
облдержадміністрації

Р.О.ДРОЗД